MEDICINAE PRAXEOS

COMPENDIUM

SYMPTOMATA, CAUSAS, DIAGNOSIN, PROGNOSIN, ET MEDENDI RATIONEM, EXHIBENS.

AUCTORE

E. G. CLARKE, M. D.

Collegii Regalis Medicorum Londinensis, Dispensarii Occidentalis, nec non Exercitus, Medico.

PLURIMUM AUCTUM, ET EMENDATUM.

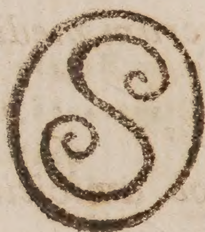
TICINI.

EXCUDEBAT CAPELLI.

1806.

Editionis hujus exemplaria sunt Editoris sigillo signata, ad quamlisbet violationem vitandam.

VIRO

Praestantissimo

SIRO BORDA M. D.

In Archigymnasio Ticinensi

Materiae Medicae Professori,

propter insignem qua pollet

rerum medicarum peritiam,

nec non

ob amicitiam verissimam,

COMPENDIUM HOC

plurimum auctum, et emendatum

D. D. C.que

A. SPEDALIERI.

INDEX CAPITUM.

CLASSIS I. PYREXIAE.

CLASSIS II. NEUROSES.

CLASSIS III. CACHEXIAE.

CLASSIS IV. LOCALES.

Non dubito fore plerosque qui in tanta librorum Medicinam spectantium copia *Compendium* hoc, supervacaneum esse putent. Sed si curate perpendamus, pauci sunt omnino qui in Pratica Medicina excellant, et historias morborum ex dictamine naturae conscribant. Medicus enim non ubi loquacior, eo perfectior est. Systematum mania, hypotesium pertinax usus, et falsorum dogmatum contemplatio, sunt equidem causae, ex quibus quamplurima, nec parvi momenti, mala in Praxin Medicinae confluunt. Inter egregios profecto viros, qui res medicas tractando reliquos antecedunt, eminet certissime E. G. Clarke Medicus Londinensis. Praeceptis summorum in arte virorum non solum imbutus, verum etiam propriis observatis instructus, inter alia sapientiae firmissima opera, Compendii hujus aurei onus suscipere et absolvere feliciter voluit. Auxilio consu-

matae eruditionis suffultus, symptomata, causas, diagnosim, prognosim, et medendi rationem clarissime exhibet. Neque enim laboribus pepercit, nec cura, ut recensioribus observatis locupletatus liber hic quam actissime prodiret Londini. Ego vero, spe rem gratam faciendi Italiae Medicis, recudi curavi sub Londinensi editione. Nihil adjunxi, quod non sit Medicorum fide et intemerata experientia firmatum. Accipite ergo libenter librum hunc, *utamini*, ut dixit discipulis suis Boerhave, *et fruamini*, *vobis certe placebit et proderit.*

Ticini. Kalendas Aprilis 1806.

EDITOR.

ME-

INDEX MORBORUM

vesi-

FINIS.

MEDICINAE PRAXEOS COMPENDIUM.

CLASSIS I. PYREXIAE.

CHARACTER.

Post horrorem pulsus frequens, calor major, plures functiones laesae, viribus praesertim artuum imminutis.

ORDO I. FEBRES.

CHARACTER.

Praegressis languore, lassitudine, et aliis debilitatis signis, pyrexia sine morbo locali primario.

CAPUT I. INTERMITTENTES.

TERTIANA.

SYMPTOMATA.

STADIUM primum oscitatione, pandiculatione, lassitudine, debilitate, habitus externi extenuatione, dorsi, digitorum apicum dolore vel molestiae sensu incipit;

pit; haec subsequuntur rigor, horror, frigorisque sensus in dorso primum tunc in corpus totum quando revera magis calet, nausea, vomitus, capitis, lumborum, artuumque dolor comitantur; respiratio difficilis fit et anxia, pulsus citatus, debilis et parvus et urina limpida; frigore gradatim recedente excipit stadium alterum, calor urget intensus, pulsus fit plenus, validus atque durus, respiratio magis libera sed anxia; superficies rubra et turgida; lingua alba, sicca, sitis magna, capitis dolor immanis, nonnunquam etiam delirium, comitantur, et urina rubella demittitur; aegro fere exarescente stadium tertium incipit, sudor erumpit copiosus, urina sedimentum lateritium deponit, restituuntur omnes secretiones, sublevantur symptomata et sudore cessante omnino tolluntur, debilitatis solummodo sensu manente. Paroxysmi sunt similes intervallo quadraginta octo circiter horarum et

et accessionibus meridianis: Intermittentes in vernales et autumnales sunt interstinctae.

CAUSAE.

Debilitas; effluvia ex paludibus vel agris humidis exhalata, atmosphaera humida; animi pathemata, praecipue deprimentia. Cibus, anxietas, habitus vivendi. Frigus externae admotum, et contagium.

PROGNOSIS.

Symptomata fausta sunt, paroxysmi regulares non supra horas duodecim perdurantes; pustulae morbo decedente circa labia erumpentes; urina sedimentum deponens: Infausta sunt, coma, delirium, anxietas magna, tonsillarum tumor, alvus pertinaciter adstricta, hypochondrii et epigastrii paroxysmo durante tensio et dolor; cibi aversatio et debilitas vertigine in intermissionibus co-

mitata; macularum crebra eruptio urticationem referentium.

CURA.

Primae viae lenibus emeticis et catharticis sunt purgandae et in intermissione tonica praecipue cinchona; amara; astringentia largis dosibus sunt administranda; si haec nihil valeant arsenicum; zincum vitriolatum: finis paroxysmo imponatur si datum sit emeticum in gradu frigido, vel opii dosis plena in gradu calido; si adsit diathesis phlogistica venaesectio; si magna superveniat debilitas diaeta nutriens est utenda: si coma vel delirium epispastica, cardiaca. An arteriarum femoris et brachii compressio?

QUARTANA ET QUOTIDIANA:

In iis paroxysmi sunt similes; sed in quartana intervallum septuaginta duarum circiter horarum excipit accessionibus

bus pomeridianis; in quotidiana intervallum viginti quatuor circiter horarum subsequitur paroxysmis matutinis: medendi ratio est eadem ac in tertiana.

CAP. II. SYNOCHA.

SYMPTOMATA.

Ab horrore perquam insigni incipit; calore intenso, vultu rubro turgente, cephalalgia, lumborum, dorsique dolore, oculorum rubedine, lucis impatientia, sequentibus: cutis, lingua, faucesque sunt aridae: sitis magna, tussis sicca, anorexia, nausea, vomitus, anxietas, inquietudo, et jactatio molesta urgent; olfactus evadit imminutus, alvus plerumque astricta, urina rubra, pulsus frequens, validus, et durus; sensorii functiones parum sunt turbatae et sanguis detractus crusta albida vel subflava est obductus.

CAUSAE.

Evacuationes consuetae subito suppressae; perfrigeratio calefacto corpore; labor intensus corporis animique; insolatio; eruptiones subito repulsae; animi pathemata violenta; diaeta valde spirituosa vel helluatio:

DIAGNOSIS.

Ab typho, pulsu valido, calore doloribus intensis, siti magna, et sensorii functionibus parum turbatis, dignoscitur.

PROGNOSIS.

Morbus circa diem septimum, haemorrhagia, sudore, urina sedimentum deponente, rarius alvi fluxu, fauste frequenter solvitur: respiratio valde laboriosa, dolor capitis immanis cum delirio feroci, abdominis viscerumque affectiones et cutis ante diem septimum flavedo, infausta sunt signa.

CU-

CURA.

Venaesectio generalis repetita; et si urgeat capitis dolor hirudines temporibus sunt admovendae; cathartica; enemata laxantia; antimonium tartarisatum portiunculis ad nauseam ciendam; sales medii; diluentia tepida acidis adjunctis, corporis animique quies; regimen antiphlogisticum: si delirium, thoracis vel abdominis affectiones urgeant, sanguinis missione, laxantibus, vesicatoriis et pediluviis sunt amovendae: an barytes muriata? an digitalis?

CAP. III. TYPHUS MITIOR

SYMPTOMATA.

Sub initio signa sunt, debilitas, languor, lassitudo inusitata, appetitus prostratus, reditus frequentes frigoris levis, et caloris alternorum abnormes,

animi dejectio cum suspiriis reiteratis; elapsis diebus aliquot, aeger, capitis dolore vel virtigine, frigorisque sensu praesertim occipitis, nausea, pituitae insipidae vomitu, magnaque virium prostratione, tentatur; de praecordiorum gravitate conqueritur: cibos fastidit et aversatur; capitis gravedine, vertigine, et dolore praesertim occipitis vexatur; calor parum auctus est, sitis nulla urget, lingua in initio humida est, crustaque alba obducta, postea sicca rubra, et aliqua in parte fissa, vultus pallidus atque depressus, pulsus parvus, debilis plerumque frequens, respiratio laboriosa cum constrictionis circa praecordia sensu; urina parum mutata, et sensorii functiones plurimum turbatae, comitantur; prae musculorum debilitate, irrequietus, corporis subinde situm variat.

CAU-

CAUSAE.

Affectus animi contristantes; diaeta tenuis; vita sedentaria; evacuationes nimiae; venus immodica; contagium; atmosphaera calida et umida.

DIAGNOSIS.

Ab typho graviori, lento ejus impetu, rigoribus minus intensis, siti nulla, et omnibus signis levioribus, distinguitur.

PROGNOSIS.

Symptomata bona sunt, lingua; cutisque humidae; pulsus tardior et magis validus post diaphoresin lenem vel cardiacorum administrationem; pustulae circa labia naresque; eruptio miliaris sine sudore profuso; surditas; salivatio libera sine aphthis. Mala sunt; delirium cito comparens, et perdurans; evacuationes profusae pulsu debili sti-

patae; subsultus tendinum; manuum, linguaeque tremor; venatus floccorum volitantium; pervigilium; caecitas; coma; deglutitio impedita praecipue singultu comitante; petechiae.

CURA.

Emetica praecipue sub morbi initium; primae viae laxantibus et clismatibus emollientibus sunt deplendae; diaeta nutriens foret; cardiaca praecipue vinum, et opium portiunculis tertia quaque hora repetita alternatim; epispastica parva repetita; pediluvia; crurum fotus; corporis aqua tepida et aceto lavatio, et postea ejus perexsiccatio; gas oxigenum; remissione comparente vel lingua, cutique humidis cinchona libere est adhibenda. Nuper in pyrexiae exacerbatione, quae, die advesperascente, vultus erubescentia, siti et inquietudine auctis, notatur, aquae frigidae corpori nudato affusio summo cum fructu usurpata fuit

prae-

praecipue si corpus sit praeter naturam calidum; aqua frigida libere est haurienda: an capsici grana pauca secunda quaque hora vel saepius in forma pilulae?

CAP. IV. TYPHUS GRAVIOR.

SYMPTOMATA.

Rigores sub initium magis sunt vehementes quam in typho mitiori, quos excipiunt calor intensus, et mordax; pulsus durus, parvus, debilis, plerumque frequens et abnormis; arteriarum ictus crebriores et imbecilliores sunt; capitis temporumque dolor; vibrant arteriae carotidae temporales quae, maxima virium prostratio et debilitas, animus anxius, dejectus, pessima quaevis ominans, nausea, vomitus bilis subviridis vel nigri coloris comitantur; oculi inflammantur, et circa orbitae fundum dolent, vultus est inflautus, et cadaverosus,

rosus; dorsum, artus, cordisque scrobiculus dolent; magna praecordiorum gravitas est; cutis arida est cum ingrato calore pungenti; sitis inexplebilis cum oris sapore ingrato vexat: lingua primo alba, postea arida, nigraque; dentes, labiaque sorde tenaci oblinuntur, et lineis fuscis, quibus interjacent sulci, variantur, et ubi magna vis febris urget, interarescunt, nigricant, et incisuris longitudinalibus exasperantur; vertigo, aurium tinnitus, respiratio laboriosa suspiriis interrupta urgent; urina primo pallida, postea rubra vel nigra, sedimentum fuligineum vel foetidum deponit; mentis suae aeger compos non est, secum mussitat, aut alloquentibus deliria fatur; lingua intremiscit; intremiscunt manus; morbo ingravescente delirium vel potius stupor et humorum putredinis signa accedunt, qualia sunt petechiae, maculae, miliariae, vibices, aphthae circa os, et fauces nigri coloris cum deglutitione im-

impedita, urina, et alia excreta sanguine tinguntur; faeces sunt immodice faetidae; haemorrhagiae gingivis et intestinis profluunt. Foetet, frigidusque, quo manat cutis, sudor: ungues pallent, et livent, nervi maxime pedum et manuum, singultant, legit in veste floccos fimbriasque diducit, faeces et urina secernuntur voluntatis injussu, exstrema frigent.

CAUSAE.

Victus pravus et putridus; aer humidus calidusque; debilitas; inedia; frigus corpori humefacto, vel inaequaliter vestito admotum; animi moerores; sanguinis aut alvi profusio; effluvia animalium, et vegetabilium; diaeta tenuis; evacuationes immodicae, venus immoderata; contagium.

DIAGNOSIS.

Historia supra tradita, ad hanc febrem

brem a thypho mitiori et synocha distinguendum, sufficit.

PROGNOSIS.

Color faecum luteus, vel fuscus; diaphoresis lenis; quando corpus aequaliter totum leni sudore manat; aut ubi cutis aequaliter tota et lingua humescunt; salivatio; parotidum, axillarum vel inguinum glandularum suppuratio, eruptiones circa labia, naresque; surditas; petechiarum color nitidus; urina sedimentum deponens et turbida fit; gravitas auditus inter bona indicia est; arteriae ordinate moventur, vultus et oculi naturales sunt, si aeger clara et distincta voce loquitur, fausta sunt symptomata. Sitis nulla; petechiae nigrae magna copia vel eorum recessio subita cum pulsu valde debili; aphtae lividae; faucium inflammatio; oculi admodum inflammati in eodem obtutu haerent; respiratio valde difficilis cum narium pinnarum

narum motu magno ; magna debilitas ; dejectiones liquidae abdomine tenso ; decubitus in dorsum membris extensis ; sudores profusi ; urina foetida ; haemorrhagiae ; coma altum ; tendinum subsultus ; odor corporis cadaverosus, infausta sunt symptomata.

CURA.

Emeticum sub morbi initium est propinadum, et paucis horis elapsis calomelanos grana tria vel quatuor conserva vel mucilagine commixti ; laxantia indies ut rhabarbarum seu enemata mitia ad intestina deplendum materiae putridae vel putrescentis quae jam in corpore subest ; antiseptica ; cardiaca qualia vinum, opium, cinchona, moschus libere ; gas acidum carbonicum in ventriculum acceptum et per anum injectum ; refrigerantia, qualia, acida mineralia ; sales medii ; diaeta nutriens ; lavatio frigida ; mundities summa ; aeri frigido expo-

expositio et morbo decedente seu debilitate magna superveniente epispatica parva repetita: Diarrhoea, laxantibus acidis, et opiatis sublevanda: Delirium, pediluviis, crurum fotu et epispasticis.

CAP. V. SYNOCHUS.

CHARACTER.

Morbus contagiosus, febris ex synocha et typho composita, initio synocha, progressu et versus finem typhus.

CURA.

Hujus morbi medela secundum ejus typum est dirigenda sed venaesectio summa cum cautela est peragenda.

CAP. VI. FEBRIS REMITTENS.

Haec iisdem cum symptomatibus

ut

ut febris intermittens incipit, causae et medendi ratio sunt similes.

CAP. VII. FEBRIS HECTICA.

CHARACTER.

Febris quotidie revertens; accessionibus meridianis et vespertinis; remissione, rarius apyrexia matutina; plerumque cum sudoribus nocturnis et urina sedimentum furfuraceo lateritium deponente.

Symptomata solummodo est Phthiseos et alio in loco tractabitur.

ORDO II. PHLEGMASIAE.

CHARACTER.

Febris synocha; phlogosis, vel dolor topicus, simul laesa partis internae functione; sanguis missus et jam concretus

cretus, superficiem coriaceam albam ostendens. Species sunt Phlogosis (Phlegmone) et Erythema seu Erysipelas.

CAP. I. PHLEGMONE.

CHARACTER.

Synocha, rubore vivido, tumore circumscripto, in fastigium plerumque elevato, saepe in apostema abeunte; dolore saepe pulsatili; resolutione, suppuratione et gangraena terminato: quando resolutione terminatur, decedit inflammatio partis textura integra manente; sin augescant symptomata, tumore ad apicem elevato cum pulsatione et rigoribus frequentibus, sequetur suppuratio, et pure formato, remittit dolor, tumor albescens, mollis, fluctuans et pruriens evadit: expectanda est gangraena, rubedine, calore, dolore, tensioneque sublatis, et gangraena formata

pars

pars affecta nigrum, lividumve colorem induit, cum sensilitatis privatione, cuticula simul vesiculis obsita.

CAUSAE.

Materiae acris parti applicatio; vis externa; corpora extranea in corpore sita; frigus et causae quae synocham inducunt.

PROGNOSIS.

Periculum majus est si partes ad vitam inservientes afficiantur, gangraenae proclivitas ab signis supra memoratis intelligetur; in internis inflammationibus plus periculi subest quam in externis.

CURA.

Ad resolutionem promovendam regimen antiphlogisticum stricte est adhibendum; venaesectio secundum aegri vires et symptomatum violentiam; hirudines

dines parti affectae; cathartica; diluentia; refrigerantia; discutientia externe ut cerussa acetata, acetum, etc Suppuratio, cataplasmatibus emollientibus, et fomentis est promovenda: Gangraena, tonicis, et antisepticis est amovenda, quorum optima sunt vinum; cinchona; opium: an moschus et ammonia praeparata largis dosibus?

CAP. II ERYTHEMA.

SYMPTOMATA.

Partis affectae splendor et rubor pressione evanescens sed cito rediens; tumore vix evidente cum dolore urente, mordace; ambitu inaequali, ex uno in alium locum vicinum serpente, in cuticulae squamulas vel vesiculas raro in gangraenam abeunte: Haec est sola cutis affectio; quando afficitur systema erysipelas appellatur.

CAUSAE.

Materia acris cuti applicata vel ex internis emissa; relaxantia.

CURA.

Regimen antiphlogisticum; applicatio topica amyli vel lapidis calaminaris; cinchona: si adsit diathesis phlogistica, venaesectio, cathartica, diluentia, et similia sunt usurpanda.

CAP. III. OPHTHALMIA MEMBRANARUM.

SYMPTOMATA.

Tunicae adnatae rubor, ardor, oculique dolor, muscae vel spinae in eo inhaerentis sensus; lacrhymarum effusio; lucis intolerantia; nonnunquam pyrexia vehemens. Idiopatica vel symptomatica est.

CAUSAE.

Externa violentia; aliena corpora in oculum insinuata; fumi metallici; palpebrarum intus conversi pili; ebrietas; lucis intentior intuitus; variola; scrophula; syphilis.

CURA.

Si sit affectio idiopathica; sanguinis missio generalis et topica; adnatae vasorum scarificatio; alvi purgatio; vesicatoria pone aures, irritationis omnis praecipue lucis evitatio: applicationes topicae, quales, cerussa acetata, zinci praeparationes, etc. aqua solutae: opiata interne et topice; regimen antiphlogisticum. Si superveniret parti affectae erysipelas, tonica, qualia, cinchona, balneum frigidum, oculi aqua frigida lavatio et similia sunt utenda et astringentia supra memorata: quando sit signum luis venereae hydrargyri praeparationes

rationes sunt utendae: quando scrophulae sint symptomata, tonica, cicuta, aquae chalybeatae et externe cataplasma aluminis, unguentum hydrargyri nitrati et similia sunt admovenda.

CAP. IV. OPHTHALMIA TARSI

CHARACTER.

Signis supra memoratis addi possunt, tarsi palpebrarum tumor, erosio et exudatio glutinosa; adnatae inflammatio minus violenta.

CURA.

Medendi ratio eadem est ac in priori specie nisi quod ulcera praeparationes cupri, hydrargyri et zinci postulant; palpebrarum adhaesioni durante somno obviam itur, illinendo eas unguento tutiae vel spermatis ceti.

CAP. V. PHRENITIS.

SYMPTOMATA.

Pyrexia vehemens, dolor capitis intensus; rubor faciei et oculorum; aurium tinnitus; vultus ferox; soni, lucisque intollerantia; pervigilium; delirium ferocissimum; vires maximae; arteriarum carotidum et temporum pulsatio; respiratio laboriosa; lingua arida et fusca; pulsus plerumque celer et durus; nonnunquam mollis.

CAUSAE.

Causae remotae sunt omnes, quae synocham producunt: animi pathemata violenta; insolatio; nimia potatio; vis externa capiti illata; tempestas fervida; nocturna studia. Causa proxima est cerebri ipsius vel membranarum ejus affectio, lochia retenta, vermes, viscerum obstructio.

DIA-

DIAGNOSIS.

Ab mania dignoscitur pyrexia violenta; et ab synocha delirio feroci sub initium accedente.

PROGNOSIS.

Signa fausta sunt, sudores universi, diarrhoea copiosa; epistaxis; urina sedimentum deponens. Signa infausta sunt, vomitus aeruginosus; faeces albae vel cinereae; sputatio indecora in adstantes; pupilla ampla ad lucem immota; masticatio continua cum oris spuma; floccorum volitantium venatus; oculi pulverulenti; potus pertinax recusatio; deglutitio laboriosa; tremor; convulsio; coma; subsultus tendinum: ab pneumonia lethalis.

CURA.

Venaesectio larga, per amplum vulnus, repetita; hirudines ad tempora; cucurbitulae cruentae; alvi purgatio;

B epi-

epispastica capiti raso; pediluvia; regimen antiphlogisticum; diluentia; applicationes externae, ut lintea in aceto et aqua perfrigida madefacta capiti admota et debilitate magna superveniente opii tincturae guttae paucae frequenter; corpus erectum tenendum est; an praeparationes hydrargyri?

CAP. VI. CYNANCHE TONSILLARIS.

SYMPTOMATA.

Membranae faucium mucosae praecipue tonsillarum dolor, tumor, rubor; devorandi difficultas; angustiae in faucibus sensus; oris, fauciumque viscositas; auris internae dolor; assidua et molesta muci excretio; synocha; tumor primum vulgo in alterutra tonsilla comparet ubi decrescens in alteram transit, inflammatio

nonnunquam magnopere procedit ut spiritus afficiatur.

CAUSAE.

Omnes causae, quae inflammationem producunt; frigus collo applicatum; exercitatio vehemens oratoria; stimuli gutture inhaerentes; aetas juvenilis.

DIAGNOSIS.

Ab cynanche maligna distinguitur pulsu forti; pyrexia quae in hoc morbo synocha est in altero typhus; ulcerum absentia.

PROGNOSIS.

Terminatur frequentissime resolutione, suppuratione, raro gangraena; pyrexia lenis, respiratio libera, tumor externus, fausta sunt symptomata.

CURA.

Sanguinis missio topica; vomitoria

praecipue sub morbi initium; epispastica et rubefacientia collo admota; alvi purgatio praecipue cum calomelano; regimen antiphlogisticum; gargarismata astringentia; vaporis aquae calidae et aceti inhalatio: si minitetur suppuratio fomenta et cataplasmata sunt utenda; si metuetur suffocatio tonsillarum scarificatio vel aetheris et aquae calidae inhalatio; bronchotomia?

CAP. VI. CYNANCHE MALIGNA.

SYMPTOMATA.

Horrores crebri, nausea, anxietas, vomitus; eodem tempore vel brevi post, cervicis rigor, faucium molestia et raucedo incidunt; fauces alte sunt rubrae, parum tumidae, deglutitio parum difficilis; mox supra partes affectas, maculae albidae vel cinereae, serpentes, coeuntes comparent et fauces crustis cras-

sis obducunt; his decedentibus, ulcuscula subjacentia sese ostendunt, nam temporis coryza acris humorem foetidum effundens, labia, naresque rodit; infantes diarrhoea tentantur; pyrexia procedente cum pulsu parvo, crebro, et abnormi; respiratio strepens et rauca evadit, symptomata vespere adventante ingravescunt et mane remittunt; magna virium prostratio, delirium et coma superveniunt; secundo, tertiove die primo circa faciem, collumque efflorescit cutis maculis clare rubris, serpentibus, tandem coeuntibus, corpus totum obducentibus, manibus, extremisque digitis rigentibus et tumidis: eruptio circa diem quartum plerumque disparet, et cuticula desquamatur; pyrexia, eruptione accedente vel decedente, raro imminuta; morbo procedente putredinis symptomata accedunt et aeger inter diem tertium et septimum e vivis eripitur.

CAUSAE.

Contagium.

DIAGNOSIS.

Ab cynanche tonsillari dignoscitur pulsu, deglutitione parum difficili, maculis cinereis et serpentibus, respiratione strepente et febris typo.

PROGNOSIS.

Periculum pyrexiae violentia et gangraenae proclivitate est aestimandum; ulcerum livor; spiritus et coryza foetide olentes; diarrhoea violenta; delirium et coma perdurantia; anxietas permagna et inquietudo, funestum morbi eventum denunciant. Signa fausta sunt, mitior ulcerum species; eruptione prodeunte febris remissio; ea in squamulas abeunte cum altera remissione; sudores lenes universi; crustis a faucibus delapsis,

somno, cibi desiderio et aliis bonis notis redeuntibus.

CURA.

Emetica repetita; laxantia vel enemata lenia, alvo postulante; putredini occurritur cinchona, vino, opio, gargarismatibus antisepticis: epispastica invicem excipientia; pediluvia; mundities summa; aeris puri libera admissio et alia remedia ad typhum graviorem aptata: ulcerum foetor injectione frequente aluminis in aqua soluti amovetur nempe aluminis uncia dimidia ad aquae libram unam. An aquae frigidae corpori nudato affusio?

CAP. VIII. CYNANCHE TRACHEALIS

SYMPTOMATA.

Adoritur plerumque infantes lactationis tempore peracto, cum dolore ad par-

partem tracheae superiorem obtuso, tumore fere nullo in faucibus apparente; nonnumquam tussis levis, aliave symptomata catharralia praecedunt; supervenit raucedo clangosa, loquelam, tussimve comitans, quasi ex tubo metallico vox prodiret, quae galli cantui confertur; huic accedit respirationis difficultas cum inspiratione strepente; tussis brevis, interrupta, plerumque sicca urget; si quando adsit expectoratio, ejicitur materies purulenta fimbriis membranaceis mista plerumque maxima ad somnum proclivitas; facies livida fit vel rubra, mox tumet, adsunt sitis magna, caloris sensus ingratus et inquietudo; caput dolet; sonus stridulus respirationem comitatur; deglutitio parum, minimumve impeditur; in faucibus nihil morbidi ut plurimum conspicitur aliquando tamen tumor et rubor; urina primo est limpida postea turbida; pulsus frequens est et debilis; synocha: sensibus illaesis fruitur

tur aeger et nonnunquam cum strangulationis in faucibus sensu subito abripitur.

CAUSAE.

Frigus, atmosphaera frigida et humida, crebra vociferatio irritando tracheam, exercitationes violentae, aetas infantilis.

DIAGNOSIS.

Peculiari vocis sono, et constrictionis circa laryngem sensu facile dignoscetur. Differt a cinanche tonsillari, quia non tument tonsillae, et deglutitio semper illesa est. Differt a Pneumonia, nam in hoc morbo quoque, dolor, sive pungens, sive obtusus, praesertim sub inspiratione auctus, semper aliquem thoracis partem infestat. Tandem a *Pertussi* dignoscitur; quamquam enim haec pueros ejusdem aetatis quam cinanche trachealis, adoriri solet, tamen magis gradatim accedit, certaque tempora servat;

doloris et tumoris tracheae, plane expers est, tussis longe gravior, sed respiratio rarissime difficilis est, et paroxysmus, muci viscidi excreatione, plerumque finitur.

PROGNOSIS.

Respiratio cum strepitu valde difficilis; anxietas magna; pyrexia vehemens; infausta sunt symptomata: membranaceae materiae expectoratio, respiratio libera; vox parum mutata, fausta sunt omina.

CURA.

Hirudines quam prope parti affectae sunt admovendae; emetica, ad vomitionem, nauseamque ciendum; vesicatoria; rubefacentia; refrigerantia; alvi purgatio lenis; aquae calidae vaporis inhalatio; balneum tepidum; antispasmodica praecipue moschus, asafoetida maxime sunt confidenda. An calomelanos grana pauca frequenter? An senecae vel me-

zerei

zerei decoctum ad vomitionem posteaque nauseam vel alvi lenem purgationem promovendum? An gas azoticum aeri atmosphaerico commistum et inhalatum?

CAP. IX. CYNANCHE PHARINGAEA.

SYMPTOMATA.

Rubor in imis praesertim faucibus; deglutitio maxime impedita, dolentissima; respiratio satis commoda; febris synocha; easdem causas ut cynanche tonsillaris agnoscit et eandem medendi rationem postulat.

CAP. X. CYNANCHE PAROTIDAEA.

SYMPTOMATA.

Tumor externus parotidum et maxillarum glandularum magnus, primo in maxillae inferioris angulum comparens;

respiratione et deglutitione parum laesis, febre synocha plerumque leni faucium tumore recedente; mammae in foeminis et testes in maribus afficiuntur.

PROGNOSIS.

Pyrexia vehemens vel phrenitis tumoris mammarum vel testium retrocessioni superveniens malum est.

CURA.

In genere solummodo requiritur regimen antiphlogisticum; atsi mammarum aut testium tumore recedente augeatur pyrexia cum phrenitidis signis vel stupore, capitis fomenta, vesicatoria et alia ei affectioni idonea sunt usurpanda.

CAP. XI. PNEUMONIA.

SYMPTOMATA.

Rigore, horrore, aucto calore, aliisque synochae signis adoritur; paucis horis elapsis subsequuntur symptomata jam jamque memoranda; dolor lateris acutus, fixus, pungens (nonnunquam vero obtusus cum ponderis sensu) saepissime sextam aut septimam costam occupans, quandoque hinc ad scapulas, illinc ad sternum aut claviculas jaculans, respiratio perpetuo difficilis sub inspiratione aucta, saepe non nisi trunco corporis erecto exercenda; decubitus in latus affectum vel integrum molestus, nonnunquam in dorsum commodior; aliqua viscera abdominalia aliquando affici videntur (*); tussis major, minorve ab initio

(*) Baillie's Morbid Anatomy.

tio concitatur, primo expectoratio est nulla vel parca, postea materies sputo rejecta colore variat et saepe sanguine tingitur, modo crassa et purulenta modo viscida vel tenuis; facies tumida est et purpurei coloris, oculi suffunduntur vel etiam obtenebrantur lingua quoque arescit, aut viscido nigro, flavoque obducitur muco, et aliquando in rimas dividitur dolentes. Haec plerumque comitantur anorexia, nausea, et vomendi cupiditas, cephalalgia; anxietas et inquietudo urgent, pulsus fit frequens, plenus, durus atque citatus, nonnunquam vero mollis et debilis: terminatur resolutione, suppuratione, gangraena, effusione vel exudatione ab pleurae interna superficie.

CAUSAE.

Causae remotae sunt anni tempus certum, hyems et ver; temperamentum sanguineum; perspiratio imminuta aut sup-

suppressa; aetas inter quadraginta et sexaginta; exercitatio vehemens pulmonum; causae synocham inducentes; frigoris, et caloris vices; morbi priores. Causa proxima est pleurae vel pulmonum inflammatio.

DIAGNOSIS.

Ab hepatitide dignoscitur difficili in latus affectum decubitu, dolore non pressione aucto; singultu; partis situ.

PROGNOSIS.

Pyrexia vehemens, respiratio valde difficilis; tussis crebra, vehemens, dolores exaperans; dolor ab altero latere in alterum transgressus; anxietas et inquietudo auctae; delirium; respiratio repente curta et celeris, infausta sunt symptomata. Materiae subflavae, spissae sanguinis aliquantulo tinctae sine tussi vehementi expectoratio libera; haemorrhagiae naribus vel venis haemorrhoidalibus;

libus; diarrhoea biliosa; urina sedimentum deponens, vel eruptio erysipelatosa partes externas occupans, fausta sunt signa.

Humoris spissi, albidi, subflavi, sanguine aliquantulo striati facilis excreatio, urina sedimentum lateritium vel album puriforme copiosum deponens, sudores abundanter effusi, epistaxis, et haemorrois, vel forsitan menses resolutionem testantur.

Suppurationem futuram denunciant inflammationis symptomata perstantia ad diem decimum quartum sed aliquandiu moderatius; jam factam testantur doloris et sputi remissio, spirandi difficultate manente, horrores leves, febris hectica, tussis et dyspnoea auctae, decubitus in latus affectum facillimus et ponderis sensus in thorace: effusionis symptomata suffocationem inducentia sunt respiratio subito abbreviata, accelerata, non nisi trunco corporis erecto exercenda, pul-

sus debilis et maxime frequens. Gangraenam instantem indicant dolor et tensio subito cessantes, expectoratio sanguine tincta, vel materia nigrante commista, halitus quam maxime foetidus; vultus maestus, oculi suffusi, arteriarum pulsus debiles vel crebrissimi, dejectiones frequentes viridesque, urina rubra vel sedimentum nigrum deponens et sudores frigidi per caput et pectus erumpunt.

CURA.

Sanguinis missio cita, larga, repetita, secundum symptomatum violentiam et aegri vires, hirudines vel cucurbitulae cruentae ad partem affectam sunt admovendae; epispastica repetita thoraci applicata; laxantia lenia et enemata emollientia; diluentia tepida acido vegetabili grate reddita; demulcentia mucilaginosa, regimen antiphlogisticum; vomitoria ut antimonium tartarisatum refracta dosi ad nauseam solummodo ciendum; expectorantia;

rantia; aquae calidae vapores ore in pulmones sunt accipiendi; pediluvia. Si tussis urgeat, spirandi difficultate et pyrexia subductis, opiata: aegro magnopere debilitato, guttae quinque tincturae opii hora sexta pomeridiana in dies summo cum fructu datae fuerunt; ad effusionem vel empyema digitalis.

CAP. XII. PERIPNEUMONIA NOTHA.

SYMPTOMATA.

Adsunt frigus, calorque alternatim; lassitudo, tussis humida, muci viscidi, opaci expectoratio, dolores obtusi seu potius ponderis et angustiae sensus in aliqua thoracis parte, capitis dolor immanis nonnumquam vomitus; dyspnoea; vultus rubescentia, vertigo vel somnolentia, pyrexia plerumque nulla vel mitis.

CAU-

CAUSAE.

Anni tempus ver et autumnus; aetas senilis; subitae coeli mutationes; catarrhi priores.

DIAGNOSIS.

A pneumonia cognoscitur pyrexia miti vel omnino absente; dolore, calore, sitique minus violentis: ab asthmate dignoscitur, dyspnoea minus vehemente et ea, non per intervalla subeunte.

PROGNOSIS.

Pyrexia vehemens subito invadens maximo periculo stipatur.

CURA.

Venaesectio plerumque obest, ni dyspnoea et angustiae sensus urgeant; emetica tali quantitate data ut nausea moveatur; epispastica invicem excipientia thoraci admota; laxantia lenia et

ene-

enemata; diluentia; expectorantia; balneum tepidum; digitalis?

Carditis, pulsu intermittente, syncope et palpitatione cognoscitur. Diaphragmitis, doloribus circa costas inferiores, funiculo cincturam referente, respiratione maxime difficili, quiescente abdomine, solo thorace peracta, delirio perpetuo, et risu sardonico, stipatur.

Peritonitis stipatur pyrexia; dolore abdominis corpore erecto aucto, absque propriis aliarum phlegmasiarum abdominalium signis. Hi morbi eamdem medendi rationem postulant quae pneumoniae est idonea.

CAP. XIII. GASTRITIS.

SYMPTOMATA.

Dolor ardens, fixus, pungens in ipso puncto, quo aliquid ei ingeritur, vomitus dolentissimus statim ab omni in-

ingesto, singultus dolorificus, anxietas summa et perpetua circa praecordia, summa virium prostratio, pulsus durus et parvus, sitis magna; febris acuta continua est ubi urina supprimitur

CAUSAE.

Aquae frigidae ingurgitatio corpore calefacto; vis externa; acria ingesta; nimia ejus distentio; exantemata retropulsa.

DIAGNOSIS.

Signa pathognomonica sunt epigastrii dolor ardens et tumor; vomitus crucians et eructatio; singultus.

PROGNOSIS.

Si dolor gradatim remittit et pulsus magis plenus et mollis evadit, resolutio est expectanda, minitatur suppuratio si symptomata per hebdomadam persistere etiamsi mitiora cum rigoribus et doloris

remis-

remissione, anxietate, sensuque gravative manente; si, remediis violentissimis in auxilium vocatis, pyrexia, dolor atque calor ingravescant, gangraena est timenda, et gangraenae inceptae signa; sunt doloris, et caloris subita cessatio, regionis epigastricae flacciditas; pulsus vix numerandus et intermittens; debilitas aucta; delirium. Dolor molestissimus ab ingestis, quandoque statim a pastu, vel post unam alteramve horam; nullum levamen a remediis; vomitus aliquot horis post cibum sumptum, scirrhum ventriculi aut vicina loca obsidentem indicant.

CURA.

Missio larga, et repetita sanguinis (non nos deterrere pulsus parvus debet) postea hirudines, cucurbitulae cruentae et vesicatoria parti affectae sunt admovendae; abdominis fomenta; pediluvia; enemata laxantia et emollientia; diluentia

tia blanda parva copia, dolore et vomitu per intervalla solummodo redeuntibus; opiata.

Inflammatio erysipelatosa signis sequentibus stipatur; caloris, dolorisque sensus in ventriculi regione; vomitus; anxietas; anorexia; pyrexia mitis; nonnunquam in faucibus apparet eruptio erysipelatosa quae saepe per totum canalem alimentarium est diffusa; eodem tempore omnibus ingestis acribus ventriculo inusitata est sensilitas; diluentia blanda et tepida solummodo postulantur ni altera gastritidis species minitetur: si morbos putridos comitetur, acida, antiseptica, tonica sunt usurpanda.

CAP. XIV. ENTERITIS.

SYMPTOMATA.

Dolor abdominis acutus; fixus; urens, tactu auctus, tensio perquam

mo-

molesta praecipue circa umbilicum; nausea; vomitus; sitis magna; alvus pertinaciter astricta; febris acuta; pulsus frequens, durus et contractus, urina valde rubra; nonnunquam singultus.

CAUSAE.

Easdem agnoscit causas ac gastritis: hernia incarcerata; volvulus; colica; frigus abdomini applicatum.

DIAGNOSIS.

Ab hepatitide dignoscitur doloris absentia ad summum humeri jaculantis; ab gastritide dolore torquente et urente circa umbilicum: ab colica, pyrexia et pulsu.

PROGNOSIS.

Signa fausta sunt, dolores migrantes, sensimque cessantes; venter ad tactum minus dolens; alvus clysmatibus respondens; sudores calidi atque profusi;

fusi; pulsus plenus et mollis; urinae turbatae copiosa demissio. Infausta, sunt ventris tormina saeva; abdomen tensum, tactumque refugiens; alvus pertinaciter clausa; urinae suppressio; livor circum labia; singultus perpetuus; delirium; subsultus tendinum; convulsiones.

CURA.

Sanguinis missio generalis et topica; laxantia; enemata emollientia; refrigerantia; abdominis fomenta; semicupium; vesicatoria; diluentia blanda, opiata per anum injecta?

CAP. XV. HEPATITIS.

SYMPTOMATA.

Pyrexia; hypocondrii dextri ardor; tensio, dolor, saepe pungens pleuritici instar, saepius obtusus et hypocondrio presso auctus; dolor ad claviculam et sum-

summum humeri dextri; decubitus in latum sinistrum difficilis; spirandi difficultas sub inspiratione aucta; gravis vigilia, et delirium; tussis fere sicca; anxietas; nausea; vomitus biliosus; alvus plerumque astricta; urina parca ruberrima; color faciei, oculorumque subflavus; pulsus frequens, fortis et durus; singultus; aeger in latus affectum facilius plerumque cubat: os et fauces arescunt; lingua, quae crusta plerumque albicat, et cutis itidem arent: Sitis urget. Quando afficitur superficies convexa, dolor magis est lancinans; tensio major percipitur; tumor saepe observatur; dyspnoea, singultuque magis violentis: Quando pars concava afficitur; dolor minus pungens est; respiratio magis libera, sed anxietas, nausea et vomitus magis premunt; si inflammatio partem diaphragmati proximam afficit respiratio tussi sicca, et frequenti, difficultate inter inspirandum, et dolore acu-

acuto, modo ad claviculam; ei summum humeri destri, modo ad alias thoracis partes, vibrato turbatur:

CAUSAE.

Omnes inflammationem producentes tubercula scirrhosa; hepatis adhaesiones; vis externa, capiti, vel jecoris regioni illata; concretiones biliariae in ductibus biliariis et vesica fellea; affectus animum subito deprimentes; regiones calidae; potus nimirum, gelidi; helluatio, ebriositas, febres intermittentes; solis radii.

DIAGNOSIS.

Ab pneumonia dignoscitur, dolore minus acuto et eo ad claviculam et summum humeri dextri ascendente; dolore pressu aucto; decubitu in latus sinistrum difficili; bilis vomitu; tussi, dyspnoeaque minus violentis: ab splenitide tumoris et doloris situ: ab enteritide

ritide doloris torquentis circa umbilicum absentia. A gastritide hepatitis facile secernitur; in illa enim adsunt ardor et dolor ventriculi, pressu et ingestis aucti, pulsus exilis, durus ac frequens, et debilitas insignis.

PROGNOSIS.

Periculum secundum suppurationi vel gangraenae proclivitatem dijudicabitur, quarum appropinquatio signis antea recensitis cognoscitur; haemorrhagiae naribus vel venis haemorroidalibus; sudores copiosi vel diarrhoea biliosa saepe morbum fauste solvunt. Hepatitidis terminationes similes fere ac in aliis phlegmasiis, resolutio nimirum, suppuratio, scirrhus, adhesio, et gangraena esse observantur.

Hepatitidis resolutio aliqua copiosa exinanitione, fellis dejectione aut vomitione, sanguinis e naribus vel vasis haemorroidalibus, proflavio, sudore totius cor-

corporis tepido, fluido et ubere, viscida exudatione e jecoris superficie et sputo interdum copioso, fieri solet. Suppuratio hepatis terminus longe frequentior est. Pyrexia gravior, nil viribus imminutis per paucos dies; febricula vespertina; genarum rubor, sudor lentus, alvi profluvies, horrores, mutatio doloris acuti in obtusum, saepe pulsatilem et gravativum sunt signa jam peractae suppurationis. Si inflammatio faciei jecinoris convexae insidet et latius in peritoneum serpit, primum tumor, et postea fluctuatio percipiuntur, ita ut pus a Chirurgo facile eliminari possit. Ubi malum concavam epatis partem occupat tumor et fluctuatio; multo rarius, observatur.

CURA.

Sanguinis missio generalis et topica; epispastica parti affectae; cathartica mitia et enemata; fomenta; diluentia;

refrigerantia; antimonium tartarisatum portiunculis ad nauseam ciendum; regimen antiphlogisticum; morbo in suppurationem abeunte, abscessus; si exteriora versus protrudat, cataplasmata et fomenta sunt utenda. In India Orientali curatur hydrargyro interne et externe adhibito donec excitatur salivatio. An acidum nitrosum?

CAP. XVI. HEPATITIS CHRONICA.

CHARACTER.

Haec saepe nulla quibus dignoscatur signa praebet, aliquando tamen eandem adesse suspicari potest, ex hepatitidis causis quibusdam praegressis, ex sensu quodam plenitudinis et gravitatis in hypocondrio dextro, ex doloribus plus minusve pungentibus in eadem parte subinde perceptis, ex dolore quodam a presso hypocondrio dextro vel a decubitu

cubitu in latus sinistrum sentito, et denique ex pyrexia leviori cum dictis signis subinde infestante.

CURA.

Hydrargyrus interne et externe est administrandus donec excitatur lenis salivatio, tonicis et amaris conjunctis praecipue cinchona et ferri praeparationibus. An acidum nitrosum?

CAP. XVII. SPLENITIS:

CHARACTER.

Pyrexia; hypocondrii sinistri tensio, calor, tumor, et dolor pressu auctus; absque signis nephritidis.

Facile dignoscetur ab ullo alio morbo signis supradictis, curatur modis sub epatitide memoratis.

CAP. XVIII. NEPHRITIS.

SYMPTOMATA.

Pyrexia; dolor acutus, pungens saepius obtusus in regione renis, saepe ureteris iter sequens; mictio frequens urinae vel tenuis decoloris, vel ruberrimae, vomitus bilis variae; ructus assiduus; cruris stupor; testiculi ejusdem lateris retractio aut dolor.

CAUSAE.

Hanc producunt omnes causae generales inflammationis; diuretica acria; vulnera et contusiones renum; equitatio diuturna et vehemens; faeces induratae colo; decubitus in dorso diuturnus; podagra retrocedens vel atonica; calculi.

DIAGNOSIS.

Ab lumbagine dignoscitur mictione frequenti, dolore ureteris iter sequente, et nequaquam aucto truncum erigendo: ab

ab nephritide calculosa, pyrexia dolorem comitante primo ab insultu.

PROGNOSIS.

Dolores sensim cessantes; urina copiosa et crassa; sudor calidus per totum corpus diffusus; sanguinis fluxus ab vasis haemorrhoidalibus faustum morbi eventum denunciant. Dolor in loco pulsans sternutamento auctum, pyrexia aucta; crebrum mejendi desiderium; dolor subito cessans; singultus; delirium; infausta sunt signa.

CURA.

Sanguinis missio generalis et localis; laxantia lenia et enemata repetita; demulcentia blanda; rubefacientia; fomenta; semicupium; regimen antiphlogisticum; diaphoretica lenia, e. g. antimonium tartarisatum refracta dosi; pyrexia et dolore multum levatis opiata.

CAP. XIX. HYSTERITIS.

SYMPTOMATA.

Pyrexia; hypogastrii calor, tensio; tumor et dolor; os uteri tactui dolens; stranguria; tenesmus; vomitus; alvus primo constipata, postea soluta.

PROGNOSIS.

Magna virium prostratio; vultus erubescentia; rigores frequentes et abdominis tumor, infausta sunt symptomata: diaphoresis lenis; lochiorum fluxus; abdomen minus tensum et lactis secretio faustae sunt notae.

CURA.

Sanguinis missio generalis et topica; abdominis fomenta; diaphoretica lenia, qualia, antimonium tartarisatum opio conjunctum; laxantia lenissima, diluentia blanda, diaeta blanda et nutriens.

CAP.

CAP. XX. CYSTITIS.

SYMPTOMATA.

Pyrexia; dolor assiduus, ardens, pungens in loco vesicae, tumor; mictio frequens dolorifica vel ischuria; vomitus; tenesmus.

CAUSAE.

Omnes inflammationem producentes; calculus; vicinorum inflammatio etc.

CURA.

Medendi ratio eadem est in hac ut in nephritide; diluentibus parce haustis.

CAP. XXI. RHEUMATISMUS.

SYMPTOMATA.

Pyrexia; dolores acuti, lancinantes circa articulos, musculorum tractum sequentes, frequenter migrantes, genua et re-

reliquos majores, potius quam pedum vel manuum articulos, infestantes; calore externo, motuve aucti; partis affectae tumor, rubor et tensio; lingua admodum sicca colorem albidum induit, calor per totum corpus fusus, sitis, inquietudo, anxietas in praecordiis; urina ruberrima; alvus constipata; pulsus frequens, plenus atque durus; sanguis detractus crustam coriaceam exhibens; nocte adventante ingravescunt omnia symptomata.

CAUSAE.

Plethora; coeli subitae mutationes; frigus corpori calefacto admotum: ver et autumnus; roborantium usus longus ac nimius; diaeta plena et lauta; somnus immodicus; menses; sudor, vel halitus repressi, evacuationes periodicae suppressae: Causa proxima est membranarum et expansionum aponeuroticarum, tendinum inflammatio.

DIAGNOSIS.

Ab arthritide dignoscetur dolore musculorum tractum sequente et nulla ventriculi affectione antecedente. A syphilide facillime dignoscitur; dolores in syphilide media et durissima ossa infestant; dum in rheumatismo acuto ossa extrema, vel articulos occupant, et musculorum tractum sequuntur, ut saepe tactu asperantur, quod nunquam in syphilide observatur. Si vero bubones, ulcera tonsillarum aut cutis, praecipue si maculae cuprei coloris, ad capillitii marginem, dolores antecedunt, aut comitantur vel subsequuntur facile de eorum origine judicari potest.

Signa scorbuti propria hunc morbum a rheumatismo clare separant; in scorbuto signa debilitatis et torporis adsunt, pulsus abnormis et debilis, gingivae spongiosae et molles evadentes sanguinem tactu levissimo profundunt,

et maculae diversi coloris, plerumque lividae in variis cutis partibus et ad pilorum radices superveniunt.

PROGNOSIS.

In genere fauste terminatur sudore copioso et universali; urina sedimentum lateritium deponente; diarrhoea; haemorrhagia vel eruptione cutanea.

CURA.

Regimen antiphlogisticum; missio sanguinis generalis et topica; cathartica mitia et enemata; refrigerantia praecipue sales medii; diluentia; diaphoretica, qualia, antimonium tartarisatum refracta dosi, aqua ammoniae acetatae, et pulvis ipecacuanhae compositus; rubefacientia et dolore fixo epispastica; an cinchona? venaesectio ne ultra justos limites est instituenda nam tardam efficit convalescentiam.

CAP.

CAP. XXII. RHEUMATISMUS CHRONICUS.

CHARACTER.

Post rheumatismum, nisum violentum vel subluxationem; dolores artuum vel musculorum, sub motu praesertim aucti, plus minusve fugaces, calore lecti, vel alio externo levati; artus debiles, pallidi, rigidi, facile et saepe frigescentes; pyrexia nulla; tumor plerumque nullus.

CAUSAE.

Rheumatismus acutus prior et plurimae causae rheumatismum acutum producentes. Causa proxima est atonia, rigiditas et contractio fibrarum muscularium et vasorum extremorum.

CURA.

Stimulantia interna, qualia, oleum terebinthinae, gummi guaiacium, raphanus

phanus rusticanus et sinapi; tonica praecipue cinchona: stimulantia externa; frictio; electricitas; exercitatio; balneum calidum; calor externus; rubefacientia; epispastica; diaphoretica ut pulvis ipecacuanhae compositus; opium et calomelas, singulorum granum unum per decem vesperas: hydrargirus ad solummodo salivationem non excitandum.

CAP. XXIII. PODAGRA.

SYMPTOMATA.

Morbus haereditarius, oriens sine causa externa evidente, sed praeeunte plerumquè ventriculi affectione insolita; hora secunda post mediam noctem plerumque invadente cum pollicis pedis vel articuli dolore, quandoque vero calcanei aut tali, ossium luxationem referente, cum sensu quasi aquae tantum non frigidae parti affectae affusae; mox sequuntur

quuntur rigor, horror et pyrexia, dolor autem intenditur (rigore atque horrore sensim recedentibus) donec tandem sub noctem sequentem ad apicem pervenerit; tunc gradatim cessat et aeger leni madore perfusus somno concedit, a quo evigilans, partem affectam tumore et rubore occupatam cernit; per dies plures febris dolorque die advesperascente redeunt, levantur autem sub galli cantu; appetitus prostratus, totius corporis sub vesperam rigor, gravitas et sensatio molesta paroxysmum comitantur. Recedentem paroxysmum excipit pedis affecti pruritus vix ferendus cum cuticulae desquamatione; morbo jam discusso aeger per longum tempus valetudine secunda fruitur.

CAUSAE.

Causae praedisponentes sunt; labes haereditaria; plethora; vitae acumen, venus immodica: causae occasionales

sunt

sunt; usus cibi animalis et conditorum immodicus; vinum aliique liquores spirituosi nimis liberaliter adhibiti; studium nimium; vita sedentaria ignava; evacuationes suppressae; caput magnum; vigilia diuturnior; exercitatio violenta praecipue ambulatio; frigus extremis inferioribus applicatum.

DIAGNOSIS.

Ab rheumatismo cognoscitur dolore minores articulos aggrediente et ibi manente; si quando transfertur ex uno pedis pollice, et alterum aggreditur; partis laborantis tumore et rubore; ventriculi affectione antecedente.

PROGNOSIS.

Hoc malum raro periculum adfert, ni ventriculus, caput et partes vitae inservientes afficiantur.

CU-

CURA.

Venaesectio generalis plerumque obest; parti affectae hirudines aliquando prodesse possunt, sed optima remedia sunt lanula et patientia, cibo animali, et liquoribus omnigenis spirituosis abstinentia ni vitae cursus vel atoniae signa aliter postulant: si tumor, rigorque post paroxysmum permaneant, strigilis assidue est utenda. In intervallis, ab omnigenis liquoribus fermentatis abstinentia; exercitatio modica praecipue ambulatio vel equitatio; cathartica ex aloe, rhabarbaro, sapone et similibus parata, ad alvum astrictam praeveniendum; tonica qualia, cinchona, quassia, et ferri praeparationes et sales alcalini: symptomatum violentia imminuta, opiata.

CAP. XXIV PODAGRA ATONICA.

SYMPTOMATA.

Podagra atonica, cum ventriculi vel alius partis internae atonia, et vel sine expectata aut solita artuum inflammatione, vel cum doloribus artuum lenibus tantum et fugacibus, et cum dyspepsia vel aliis atoniae symptomatibus, subito saepe alternantibus; alvo modo astricta, modo soluta cum doloribus colicis; nausea, vomitu, ructu, doloribus in regione ventriculi, cibi appetitu penitus amisso, moestitia, animique dejectione; thoracis visceribus nonnumquam affectis, cordis palpitationem, syncopen et asthma producentibus: capite quoque affecto, cephalalgia, vertigo, apopletici et paralytici affectus producuntur.

CURA.

Evitatio studiosa causarum omnium, quae corpus debilitant; exercitatio mo-

dica

dica; balneum frigidum si corpus sub ejus usu potenter stimuletur; cibi animalis, vini minime acescentis vel spiritus ardentis acqua commisti modicus usus; tonica et cathartica modo memorata sunt utenda. Dyspepsiae signa emeticis mitissimis sunt sublevanda: fontanellas inseri et frigus evitari opus est.

CAP. XXV. PODAGRA RETROCEDENS.

SYMPTOMATA.

Inflammatio ad articulos more solito se prodit, sed ad doloris eundem gradum non ascendit nec tempus assuetum praestat nec sensim decedit, sed repente cessat, excipiente partis internae cujusdam affectu molesto: inter partes internas, nulla. Frequentius afficitur quam ventriculus, unde anxietas, aegritudo magna, ventriculique dolores acer-

acerrimi, vomitus, aut dolor vehemens; frigorisque sensus oriuntur: cor nonnunquam afficitur, unde syncope, et palpitatio: interdum pulmones unde asthma: quandoque caput, unde apoplexia et paralysis.

CURA.

Si ventriculum afficiat, protinus succurrendum est vino generoso liberaliter dato et aromatibus calefacto, si non satis valida sunt spiritus ardentes, aether, spiritus ammoniae succinatus et similia solunt usurpari: ubi morbi impetus non valde vehemens est, tinctura asae foetidae, alkali volatile; moschus, confectio opiata etc.: si comitetur vomitus sub initio vino calido primum aqua commisto dein mero promovendus est, postea opiata: si comitetur diarrhoea jusculum tenue, postea opiata; si pulmones occupet opiata, antispasmodica, epispastica: quando caput impetit,

tit, remedia verisimillima sunt, epispastica capiti, extremisque partibus; crurum cum sinapeos pulvere frictio; eodem tempore aromata, alkali volatile et similia dari possunt.

CAP. XXVI. PODAGRA ABERRANS.

CHARACTER.

Partis internae inflammatio, vel non praegressa, vel praegressa et subito recedens artuum inflammatio.

CURA.

In tali casu oportet morbum venaesectione, caeterisque remediis, quae idiopathicae ejusdem partis inflammationi conveniunt, tractari.

OR-

ORDO III. EXANTHEMATA.

CHARACTER.

Morbi contagiosi, semel tantum in decursu vitae aliquem afficientes; cum febre incipientes; definito tempore apparent phlogoses, saepe plures, exiguae per cutem sparsae.

CAP. I. VARIOLAE BENIGNAE.

SYMPTOMATA.

Circa meridiem rigore, horrore atque languore invadunt, quos excipiunt calor, dolor capitis, dorsi et epigastrii (praecipue digito premente) nausea, vomitus et somnolentia; adveniente eruptione infantes nonnunquam convulsionibus afficiuntur; tertio plernmque die pustulae quaedam discretae erumpunt primo in facie et serie in totum corpus; symptomata tunc levantur, et quinto

die,

die; eruptione finita; cessant omnino; pustulae indies conicae crescunt, primo subalbidae tunc flavae evadunt, interstitia valde rubescunt: intumescit facies et oculi nonnunquam clauduntur; circa diem undecimum magnitudinem summam attingunt et in crustas abeunt; faciei tumor subsidet, manus, pedesque exinde tumescunt. Quando pustulae non admodum paucae sunt, deglutiendi difficultas, raucedo et salivatio circa diem sextum vel septimum superveniunt, et febris decimo plerumque die iterum apparet; sed haec omnia symptomata, cum faciei tumor subsidet et pustulae arescunt, abeunt omnino.

CAUSA.

Contagium specificum.

DIAGNOSIS.

Dolor epigastrio presso et alia si-

gna, variolas ab aliis morbis, dignoscent et praecipue si epidemice regnent.

CURA.

Regimen antiphlogisticum stricte est adhibendum praecipue aer frigidus et purus libere est admittendus; cathartica mercurialia ante diem quintum sunt administranda; aqua frigida et diluentia refrigerantia acidis grate reddita libere; crurum fotus: si urgeat diathesis phlogistica venaesectio et postea vomitorium: si accedant convulsiones, opiata: si eruptione finita urgeat pyrexia cathartica lenia et antimonii praeparationes ad nauseam movendum: si fauces multum tumidae sint epispastica collo et gargarismata: si magna sit debilitas cinchona, vinum: post diem quintum opiata semel vel bis in dies.

CAP.

CAP. II. VARIOLAE MALIGNAE.

SYMPTOMATA.

In his pyrexia vehemens vomitusque plerumque perpetuus ante eruptionem urgent, pulsus frequens, debilis, contractus et convulsiones nonnunquam violentae comitantur; Diarrhoea nonnunquam eruptionem praecedit, et ad diem unum alterumve post illam protrahitur; die plerumque secundo pustulae numerosae, circumscriptione parum regulares, pallidae, minime elevatae et in vesiculas coeuntes sese ostendunt; symptomata post eruptionem praeter vomitum omnia manent, in morbi progressu ingravescunt symptomata febrilia et delirium vel coma supervenit; facies immodice tumet, deglutiendi difficultas, faucium molestia et salivatio maxime urgent; in infantibus diarrhoea salivationis vicem praestat; pustulae in maturationem tendentes, plenae fiunt et flacci-

 dae,

dae, quarum acumina saepe cavantur, punctaque nigra videntur; in suppurationem veram nunquam procedunt sed humorem effundunt et in crustas fuscas vel nigras abeunt, faveolis in cute relictis; erysipelas eruptionem saepe praecedit vel comitatur; in morbo violento petechiae, urina sanguine tincta et haemorrhagiae frequenter videntur.

PROGNOSIS.

Dolor lateris vel ventriculi acutus post eruptionem; pustulae valde confluentes super faciem et thoracem; deglutiendi maxima difficultas; delirium; petechiae; magna virium prostratio; haemorrhagiae et alia putredinis signa infaustae sunt notae.

CURA.

Vires cinchona, vino, opio, cardiacis et diaeta nutriente sunt sustentandae et epispastica aliaque remedia ty-

typho idonea libere sunt adhibenda: an ante pustularum eruptionem si cutis sit praeter naturam calida cum aliis morbi violenti symptomatibus, aquae frigidae corpori nudato affusio?

CAP. III. VARICELLA.

CHARACTER.

Pustulae post brevem febriculam erumpentes, in pustulas variolae similes, sed vix in suppurationem euntes; post paucos dies in squamulas, nulla cicatrice plerumque relicta, desinentes.

DIAGNOSIS.

Ab variolis dignoscitur pyrexia miti, eruptione primo in tergum comparente, et quarto vel quinto die in squamulas abeunte.

CURA.

Hic morbus periculi expers; raro medentis opera indiget; desquamatione finita catharsis lenis est propinanda.

CAP. IV. RUBEOLA.

SYMPTOMATA.

Hunc morbum antecedunt pyrexia; rigor, calorque alterni; anorexia, nausea, vomitus saepe diarrhoea; ab initio tussis plerumque sicca, raucedo; dyspnoea, sternutatio, capitis, oculorum gravedo, somnolentia continua, stillicidium humoris acris ex oculis cum tumore, ardore et rubore palpebrarum et coryza comitantur; eruptionem protinus praecedunt anxietas; praecordiorum oppressio et pruritus faciei molestus; quarto plerumque die primum in facie, papulae, exiguae, rubrae, morsus

sus pulicum reddentes, gradatim coeuntes vix supra cutem eminentes, comparent, et in corpus totum sese serie diffundunt; post sex dies in squamulas furfuraceas minimas abeuntes signa (praeter vomitionem) eruptione ad finem perducta non levantur, sed per totum morbi cursum manent et desquamatione inclinata, ingravescunt pyrexia, dyspnoea, tussis, somnolentia aliaque symptomata, et urget plerumque diarrhoea.

CAUSA.

Contagium specificum.

DIAGNOSIS.

Sternutatio; coryza; humoris ex oculis stillicidium; tussis et dyspnoea hunc morbum ab omni alio discernunt.

PROGNOSIS.

Signa fausta sunt, pyrexia, dyspnoeaque mitis; eruptio mature appa-

 rens;

rens; diarrhoea lenis; diaphoresis modica; expectoratio libera et copiosa. Infausta, sunt vomitus post eruptionem perseverans; pneumonia diarrhoea symptomatica stipata; lassitudo magna; dolores graves, fixi, eruptionem antecedentes; dolor capitis et oculorum permanens; petechiae; papulae subito retrocedentes, praesertim si hisce succedat pneumonia, cynanche vel delirium.

CURA.

Sanguinis missio generalis vel localis, secundum pyrexiae, tussis et dyspnoeae violentiam, sed raro ante desquamationem postulatur; cathartica, qualia, soda phosphorata, tartari crystalli, senna, tamarindi etc. enemata laxantia; diaphoretica lenia, e. g. antimonium tartarisatum tali dosi ut nauseam moveat; sales medii; diluentia tepida; demulcentia blanda; expectorantia mitia; pediluvia; epispastica lateri

et

et inter scapulas; si non urgeat diathesis phlogistica, opiata: morbo finito cathartica repetita: si superveniant pneumoniae signa, venaesectio aliaque remedia ei aptata: si vexet diarrhoea sanguinis missio: si putredinis signa sese ostendant cinchona, vinum, confectio aromatica etc. libere propinanda.

CAP. V. SCARLATINA.

SYMPTOMATA.

Ineunte hieme plerumque se ostendit, cum frigore febrili et aliis synochae signis, quarto morbi die facies aliquantum tumet; simul in cute passim comparet rubor floridus, maculis amplis, tandem convalescentibus, post tres dies in squamulas furfuraceas abiens; superveniente dein saepe anasarca, cito plerumque decedente.

CURA.

Regimen antiphlogisticum; frigore et calore ex aequo evitatis: desquamatione absoluta alvi purgatio; si in infantibus superveniant convulsiones vel coma, epispastica, opiata.

CAP. VI. SCARLATINA ANGINOSA.

SYMPTOMATA.

Lassitudo inusitata, animi dejectio, cephalalgia; gutturis angustia; musculorum cervicis rigiditas; horror; rigor, aliaque pyrexiae signa sese ostendunt; secundo die deglutiendi difficultas, anorexia, nausea saepe et vomitus superveniunt; respiratio fit crebra, suspiriis interrupta; anhaelitus est calidus atque urens; cutis arida, calida, pungens et inquietudo magna vexant; pulsus frequens, parvus, debilis; alvus nec astricta,

cta, nec soluta; tonsillae tument, rubent et nonnunquam crustis albidis obducuntur; tertio plerumque die, rubor floridus pressu evanescens, sed cito rediens in corpus totum comparet; cutis laevis est et tumida, nonnunquam maculae latae, lividae, paucae circa pectus sese ostendunt; post tres dies cutis desquamatio plerumque accedit, superveniente dein saepe anasarca.

CAUSA.

Contagium.

DIAGNOSIS.

Ab morbillis distinguitur; tussis, coryzae, epiphorae et sternutationis absentia: ab variolis dolore epigastrio presso absente.

PROGNOSIS.

Delirium; oculi inflammati et splendidi

didi; efflorescentia cito apparens; diarrhoea; infausta sunt symptomata.

CURA.

Obest plerumque sanguinis missio; emetica repetita summo cum fructu utuntur; cardiaca, e. g. contrayerva, mistura camphorata etc., diuretica ut kali pp. ammonia praeparata: gargarismata: diaphoretica praecipue antimonium tartarisatum refracta dosi ad nauseam movendum, pediluvia; balneum tepidum; regimen antiphlogisticum; postea cinchona, ferri praeparationes: si permanserit debilitas cum comate, epispastica: ad anasarcam, scilla, calomelas, sales alkalini, digitalis; et ea affectione amota, tonica, ut cinchona, vinum, ferri praeparationes, diaeta nutriens, et exercitatio; an aquae frigidae corpori nudato affusio?

CAP.

CAP. VII. PESTIS.

SYMPTOMATA.

Eodem plerumque modo quo typhus gravior incipit; paroxysmi gravius aegrum adoriuntur quam in febre continua contingit; ingens partium internarum excipit calor; aeger torpedine quadam, mentis stupore, aurium tinnitu, capitis gravedine, ebrii instar, efficitur: vultus horrore plenus, oculi rubri, vagi atque prominentes, capitis dolor immanis, vigiliae, delirium et interdum coma comitantur; ingens supervenit virium prostratio, animi dejectio et sollicitudo; praecordia oppressa, respiratio difficilis, nausea perpetua atque vomitus biliosus, dejectiones biliosae, foetidae, miserum torquent: pulsus frequens, debilis, abnormis saepe tamen magis durus et plenus evadit, sitis immodica est; lingua plerumque albida, haud raro nigra, urina pallida et cruda, vel rubra et turbida;

bida ; aut citius aut serius bubones (partis pruritu praecedente) vibices, carbunculi, atque petechiae comparent, et aeger syncope, tendinum subsultu et convalsionibus tentatur.

CAUSA.

Contagium.

PROGNOSIS.

Signa fausta sunt, aegri vires haud multum depressae; lenis et universus sudor cum pulsu valido et regulari, anxietatem, nauseam, et vomitum tollens; bubonum et carbunculorum eruptio morbi levamine comitata. Infausta sunt, calor immodice intensus; sudores profusi corpus debilitantes; petechiae nigrae, latae cito conspicuae; magna et subita virium prostratio.

CURA.

Venaosectio caute est celebranda; vomi-

vomitoria, ad vomitionem ciendum; diluentia, refrigerantia; regimen antiphlogisticum; mundities summa, et cubiculi perpetua ventilatio; cinchona, vinum, et alia typho graviori idonea; aqua frigida libere est bibenda, corporis totius cum olio olivae frictio; an aquae frigidae affusio? An acidi nitrici fumigationes in cubiculo?

CAP. VIII. ERYSIPELAS.

SYMPTOMATA.

Pyrexia, somnolentia, delirio vel comate, stipata; pulsus frequens, plenus est et durus; secundo, tertiove die comparet eruptio coloris rubicundi, pressione evanescens, ambitus inaequalis, serpens, faciem collumque operiens; tumor evidens, palpebrae nonnunquam occludens, dolor urens, in cuticulae squamulas, phlyctenas vel vesiculas abiens:

fa-

faciei inflammatione apparente, pyrexia non semper remissionem patitur; sed saepe cum inflammatione ingravescit et dies octo vel decem durat; palpebrae nonnunquam in suppurationem tendunt, comate et delirio ingravescentibus, aeger die septimo, nono vel undecimo mortalitatem explet.

CAUSAE.

Sensilitas et irritabilitas auctae; frigus, acria aliena applicata; evacuationes solitae suppressae; erysipelatis priores insultus.

DIAGNOSIS.

Ab scarlatina anginosa, faucium tonsillarumque dolore, rubore et tumore dignoscitur.

PROGNOSIS.

Pyrexia vehemens; coma vel delirium perpetuum infausta sunt signa; si-

sine crisi evidente fauste terminatur morbus.

CURA.

Sanguinis missio si adsit diathesis phlogistica; emetica, ad vomitionem nauseamque ciendum; regimen antiphlogisticum, diluentia; applicationes topicae, e. g. avenacea farina, amylum, folia brassicae etc.: si delirium, vel stupor urgeat, capiti fomenta et epispastica: si putredinis sint symptomata; vinum; opium; cinchona; caput erecte est tenendum: an moscus et ammonia praeparata largis dosibus si timenda sit gangraena?

CAP. IX. MILIARIA.

SYMPTOMATA.

Synochus: dolor plerumque pectoris; anxietas; suspiratio frequens; sudor oli-

olidus; punctiones cutis, incerto morbi die erumpunt; papulae rubrae, exiguae, milii seminis magnitudine per totam cutem, praeter faciem, crebrae; quarum apices, post unum vel alterum diem, pustulas minimas, albas, brevi manentes, in squamulas abeuntes, ostendunt.

CAUSAE.

Debilitas; regimen calidum; puerperium.

DIAGNOSIS.

Ab omnibus aliis exanthematibus sudore olido dignoscetur.

PROGNOSIS.

Petechiae inter papulas erumpentes; magna debilitas vel putredinis signa; eruptio retrocedens, delirio vel comate superveniente infausta sunt signa.

CU-

CURA.

Regimen antiphlogisticum praecipue aeris frigidi libera admissio; si debilitas, coma vel putredinis signa concomitantur, cinchona, vinum, opium et epispastica, si adsit diathesis phlogistica venaesectio etc.

CAP. X. URTICARIA.

CHARACTER.

Die secundo rubores maculosi, urticarum puncturas referentes, interdiu fere, evanescentes, vespere cum febre redeuntes, et post paucos dies in squamulas minutissimas abeuntes.

CURA.

Regimen antiphlogisticum, medicamentis vix unquam indiget; post desquamationem alvi lenis purgatio.

CAP.

CAP. XI. PEMPHIGUS.

SYMPTOMATA.

Pyrexia; primo, secundo, tertiove morbi die, in variis partibus internis et externis pruritu praecedente, erumpunt vesiculae, humore subflavo plenae, avellanae magnitudine, tres quatuorve dies manentes, et tandem ichorem tenuem effundentes.

CURA.

Primae viae vomitorio et alvi purgatione sunt evacuandae; postea tonica; cardiaca; antiseptica; gargarismata.

CAP. XII. APHTHAE.

CHARACTER.

Lingua tumidiuscula; linguae et faucium color purpurascens; escharae in faucibus et ad linguae margines primum

mum comparentes, os internum totum, nonnunquam etiam canalem alimentarium occupantes, albidae, aliquando discretae, saepe coalescentes, abrasae cito renascentes, et incerto tempore manentes.

CURA.

Absorbentia; laxantia mitia; emetica lenia nonnumquam prosunt; applicationes topicae, quales, boracis scrupuli duo aut drachma ad mellis unciam, cujus pauxillum penicillo frequenter utendum: morbo ingravescente, cardiaca; cinchona; opiata; epispastica.

ORDO IV. HAEMORRHAGIA.

CHARACTER.

Pyrexia cum profusione sanguinis absque vi externa; sanguis missus ut in phlegmasiis apparet,

CAP.

CAP. I. HAEMORRAGIA.

SYMPTOMATA.

Plura vel pauciora é signis sequentibus saepissime sanguinis profluvium antecedunt, plenitudo, tensio, ardor vel gravitas partis ipsius vel ejus vicinae, frigoris sensus modo levis, modo gravis accedit, eum concomitantur plus minusve horroris et rigoris, nonnunquam nausea et vomitus; haec signa sensim decedunt et calor praeter naturam auctus excipit; pulsus fit frequens, citatus, plenus, validus atque durus et sanguis prorumpit; sanguis missus ut in phlegmasiis apparet.

CAUSAE.

Plethora universa; evacuationes solitae imminutae, vel suppressae; conformatio partium prava; animi pathemata violenta; calor externus; exercitatio violenta; ligaturae: omnia quae circuitio-

nem

nem sanguinis accelerant; frigus externe admotum.

CURA.

Regimen antiphlogisticum stricte est administrandum, calor externus praecipue est evitandus; refrigerantia praecipue acida, nitrum et infusum rosae; potus frigidi; sanguinis missio; emetica; epispastica; astringentia praecipue alumen, cathecu, frigus externum: si diathesis flogistica fuerit sublata, opiata: Reditus ejus est praecavendus diaeta parciore minusque nutriente, exercitatione modica praecipue gestatione, equitatione, navigatione, alvi leni purgatione, caloris externi et causarum remotarum evitatione, aequanimitate.

CAP.

CAP. II. EPISTAXIS.

CHARACTER.

Capitis dolor vel gravitas; faciei rubor, narium pruritus, sanguinis profusio e naribus.

CURA.

Quando non crisin indicat; est cohibenda corporis, capitisque situ erecto, narium pressione, capitis immersione in aqua frigida sale muriatico in ea soluto; linteolis polline vel alumine sparsis et in nares ingestis; irritationis omnis evitatione: reditui ejus occurritur fontanellis et modis modo memoratis.

CAP. III. HAEMOPTYSIS.

CHARACTER.

Genarum rubor; molestiae aut doloris, et aliquando caloris in pectore; pra

praecipue sub sterno sensus; in ore salis sapor; dyspnoea; faucium titillatio; tussis aut tussicula sanguinem floridum, saepe spumosum rejiciens.

CAUSAE.

Causae praedisponentes sunt, certa aetas, nempe inter decimum sextum et trigesimum quintum annum; temperamentum sanguineum; sensibilitas nimia; excretionum consuetarum suppressio; haemorrhagiae priores; labes haereditaria, quae, collo longo, procera statura, thorace plano et angusto, scapulis depressis notatur et omnes causae remotae haemorrhagiae.

DIAGNOSIS.

Sanguinis profluvium ab faucibus tussi nulla comitatur: haematemesis, vomitu sanguinis nigri, alimentis commisti, dignoscetur, tussi nulla comitante.

PROGNOSIS.

Prognosis magis fausta, si haemoptysi cessante, nullus thoracis dolor, dyspnoea vel tussis permaneat: vel si, ab evacuatione suppressa vel vi externa sine causis praedisponentibus oriatur.

CURA.

Regimen antiphlogisticum sedulo est usurpandum; venaesectio secundum symptomatum violentiam repetita; cathartica refrigerantia; epispastica; vomitoria lenia; cochleare natri muriati; astringentia; corporis, mentisque quies et alia pro haemorrhagiis modo memorata: an postea cinchona, acidum vitriolicum et opium?

CAP. IV. PHTHISIS.

SYMPTOMATA.

Plura vel pauciora signa modo memoranda phthisin saepe antecedunt; pyrexia lenis exercitatione minime aucta, manuum volae ardentes et madoris expertes praesertim die advesperascente; oculi post somnum humidi: urina aucta; cutis arida pedum praecipue aurora adventante; genarum erubescentia; raucedo; dolor pectoris levis vel acutus; dolor lateris fixus vel dolor lateris utriusque lancinans; cephalalgia; animi deliquia crebra; appetitus defectus; exercitationi vel motui inaptitudo universa; unc symptomata morbum certum notantia superveniunt, nempe tussis sicca plus minusve violenta levissimis causis exacerbata; raucedo; praecordiorum gravitas et constrictionis sensus praesertim post motum, in unum magis quam n alterum latus decumbendi difficultas

et respiratio leviter molesta; pulsus ab initio frequens, plenus atque durus; respiratio multo citatior quam in salute evadit costis elevatis et sono suspirationem referente perficitur; tussis vespere adventante ingravescit sensim, per noctem aegrum vexat, et muci posteaque puris expectoratio accedit; haec signa lateris et thoracis doloribus erraticis, lassitudine et animi asperitate stipantur: cibi appetitus imminuitur, et vomitus saepe post pastum obvenit: Jamque tabescit corpus, sputa copiosiora, purulenta colore variantia, albentia, flaventia viridentia nonnunquam sanguine striata cum sapore quasi materiae putrescentis rejiciuntur, et hectica justa supervenit, cujus exacerbationes, bis intra viginti quatuor horas, una obscurior meridie circiter, altera sub noctem, praeeunte plerumque languoris, frigorisque sensu accenduntur, hae accessiones, per aliquot horas, calore et siti auctis, tussi

ma

magis molesta et sputo minus libero, perstant, mane, sudores plus minusve profusi corpus magnopere infirmantes, erumpunt; urina sedimentum leve furfuraceum deponit, et omnia signa aliquid levaminis recipiunt, cute solummodo arida manente: lingua, faucesque quasi leviter inflammatae rubent aut aphthis obducuntur; pallor cadaverosus totum vultum praeter exiguum circumscriptum genarum spatium occupat; morbo procedente tunica adnata margaritarum colorem refert; diarrhoea colliquans cum sudoribus vices alternans, pedes oedematosi, capilli decidentes, ungues adunci, elata praecordia summam virium defectionem demonstrant, et mors amica scenam claudit.

CAUSAE.

Causae praedisponentes sunt, labes haereditaria; conformatio thoracis prava, cervix longa; humeri elati; thorax an-

 gustus;

gustus; temperamentum sanguineum; scrofula; sensibilitas nimia; rubeola; eruptiones retropulsae; evacuationes immodicae; nimia sanguinis oxygenatio; extranea in pulmones accepta: Causae occasionales sunt, haemoptysis, catarrhus, asthma, pneumonia, tubercula, contagium.

PROGNOSIS.

In phthisi incipiente anceps est prognosis, ex febris hecticae violentia, debilitate, sputi natura, aliisque signis plus minusve violentis eventus judicium est trahendum.

CURA.

Sanguinis missio secundum aegri vires in primo stadio; diaeta ex lacte vel vegetabilibus confecta; emetica; regimen antiphlogisticum; epispastica; setacea; nitrum in dosi decem vel quindecim granorum; ambulatio in aere frigido et sicco: in stadio secundo diaeta car-

cardiaca stimulans praecipue ex piscibus testaceis; digitalis; exercitatio; praecipue navigatio, equitatio; climatis mutatio; locorum arctorum evitatio etc. aetheris vitriolici et cicutae vaporis inhalatio; aere arte facta: in stadio tertio balsama naturalia, acida mineralia, aqua mephitica vel seltzerana, opiata, et alia supra recensita: an cinchona?

CAP. V. HAEMORRHOIS.

SYMPTOMATA.

Capitis gravitas vel dolor, vertigo, lumborum, anique dolor; circa anum tubercula livida dolentia, e quibus plerumque profluit sanguis, qui aliquando etiam, nullo tumore apparente, ex ano stillat, alvus plerumque astricta, pyrexia.

CAUSAE.

Aetas provecta; plethora; alvi du-

rities; cibus et potus immodice sumpti; prolapsus ani; usus purgantium immodicus; quaecunque reditum sanguinis venosi impediunt; recti relaxatio:

CURA.

Si dolor sit immanis et partes multum tumefactae, hirudines parti affectae sunt admovendae, et fomenta sunt utenda; alvus astricta laxantibus amovenda quorum optima sunt, flores sulphuris, oleum e seminibus ricini, tartari crystalli, balsamum copaivae, electuarium sennae, et similia; astringentia externa, qualia, gallae, cortex querci, frigida lavatio; astringentia interna: si ab ani prolapsu ortum traheret, rectum quam primum in suum locum est restituendum, reditui ejus occurrendum remediis causae ejus idoneis: plethora est amovenda modis sub haemorrhagia memoratis et causae remotae sunt evitandae.

CAP.

CAP. VI. MENORRHAGIA.

SYMPTOMATA.

Dorsi, lumborum, ventris, parturientium instar, dolores; menstruorum copiosior vel sanguinis e vagina praeter ordinem fluxus, pyrexia, dyspnoea, capitisque dolore, comitatus, systema totum infirmans.

CAUSAE.

Plethora, liquores spirituosi, victus lautior; exercitium nimium; ictus abdomini inferiori illati ejusve contusiones; nisus violenti; animi pathemata violentia; systematis laxitas et debilitas; venus immodica; abortus crebrior; partus difficilis; alvi durities; frigus pedibus admotum; theae usus immoderatior: causa proxima est, uteri vasorum aucta actio, eorum laxitas et ruptura.

PROGNOSIS.

Copia sanguinis larga subito effusa; sudores frigidi et convulsiones magnum periculum imminent.

CURA.

Si symptomata adsint phlogistica venaesectio; regimen antiphlogisticum praecipue corporis, mentisque quies, et caloris evitatio; diaeta parca; laxantia lenissima; enemata; refrigerantia; lectus minus mollis foret et stragulis levioribus opertus; astringentia interna, ut cerussa acetata, alumen, kino, catechu, cinchona, infusum rosae: externa, ut lintea aqua gelida et aceto vel querci decocto forti madefacta, pudendis et dorso applicanda: sedativa astringentibus conjuncta; abdomini epispastica: In intervallis causae remotae sunt evitandae et tonica, qualia cinchona, ferri praeparationes, exercitatio modica et balneum frigidum sunt utenda.

CAP. VII. LEUCORRHOEA.

SYMPTOMATA.

Materiei colore variantis e vagina; sine uteri topica affectione fluxus, coxis et dorso dolore continuo stipatus, menorrhagia conjunctus vel mox secutus, systema totum, praesertim ventriculi functiones debilitans; pyrexia, dyspnoea, et palpebrarum tumore nonnunquam concomitantibus.

CAUSAE.

Causae sunt partus frequens sine infantis lactatione, partus difficiles; menorrhagia, et omnes causae eam producentes.

CURA.

Astringentia qualia haematoxylum et alia supra recensita; injectiones astringentes in vaginam immissae; stimulantia, ut, cantharides, terebinthina, bal-

samum copaive etc. tonica praecipue cinchona, ferri praeparationes, zincum vitriolatum et balneum frigidum: rhabarbari pauca grana cum opii grano uno omni nocte per plures menses; emplastrum picis burgundicae compositum lumbis admotum foret et indusium laneum induere convenit.

CAP. VIII. AMENORRHOEA.

SYMPTOMATA.

Dyspepsia; cibi desiderium aut imminuitur vel absurdum est, cutis pallor vel decoloratio; oculi subsedisse videntur et circulo livente circumdantur; labia rubedinem amabilem perdunt; venae minus plenae apparent: corporis tumor mollis; asthenia; respiratio citata praecipue post motum; lumborum, coxarum nonnunquam etiam capitis dolor; palpi-

tatio

tatio; syncope; menstruorum retentio: Chlorosis Auctorum.

CAUSAE.

Uteri vasorum actio infirmata ab systematis debilitate et laxitate orta.

CURA.

Systematis tonus est restaurandus exercitatione omnigena; balneo frigido; tonicis, praecipue ferri praeparationibus myrrha, kali praeparato, et aromatibus conjunctis; vasorum uteri excitanda est actio catharticis, nempe aloe, calomelano et similibus; ambulatione; saltatione, frictione, pediluviis, fomentis tepidis regioni hypogastricae; ictu electrico, arteriae iliacae compressione, et prae omnibus nuptiis: an gas oxygenium dilutum?

CAP.

CAP. IX. SUPPRESSIO MENSIUM.

SYMPTOMATA.

Dorsi, lumborumque dolor; dyspepsiae et hysteriae symptomata; alvus astricta; dolores colici; haemorrhagiae ab variis corporis partibus.

CAUSAE.

Uteri vasculorum extremorum spasmus sive rigiditas nimia; atonia atque debilitas corporis universi.

CURA.

Si adsit plethora, venaesectio; aliter non; uteri vasorum constrictio est amovenda balneo tepido, fomentis regioni pubis admotis; catharticis, opiatis, antispasmodicis; his nihil valentibus medicamenta et alia ad speciem priorem aptata sunt adhibenda: remedia haecce plus auxilii adportabunt, si eo tempore, quo nisus haemorrhagicus impendet,

uten-

utantur: ad dysmenorrhagiam opiata, pediluvia, balneum tepidum et diluentia tepida conducunt.

CAP. X. HAEMATHEMESIS.

CHARACTER.

Sanguinis nigri, grumosi, alimentis commisti ex ventriculo vomitu rejectio; doloris et gravitatis sensu praecedente.

CAUSAE.

Plethora; evacuationes sanguinis suppressae; tumores splenem vel hepar comprimentes; vis externa.

CURA.

Hic morbus plerumque symptomaticus est; si haemorrhagia sit violenta, et plethora adsit, venaesectio et alia haemorrhagiis idonea sunt usurpanda: in genere astringentia et tonica qualia cin-

cinchona, ferri praeparationes et opium conducunt; si ab evacuationibus suppressis oriatur, hae sunt restaurandae; si ab tumoribus splenem vel hepar comprimentibus, hydrargyrus, cicuta, etc.

CAP. XI. MELOENA.

SYMPTOMATA.

Sanguinis coloris nigri, copiosi et grumosi vomitu rejectio; ventriculi dolor; cordis palpitatio; anxietas nimia; vultus extremus pallor; summa virium prostratio; animi deliquia continua; extremorum frigiditas; arteriarum ictus parvi, formicantes et fere extincti. Haec signa post aliquot horas cedunt, tunc arteriarum pulsationes validae ad epigastrium; secretiones alvinae nigrae vel subnigrae per duos tresve dies; dyspepsiae symptomata.

CAU-

CAUSAE.

Haemorrhagiae vel sanguinis evacuationes suppressae; vis externa.

PROGNOSIS.

Nunquam fere laetalis; attamen epigastrii palpitationes, dyspepsiae signa continua, febris continua periodico sanguinis vomitui superveniens, vel si haemorrhagia in intestinis expanditur sine vomitu, tunc gangraena et magnum vitae periculum sunt timenda.

CURA.

Eadem fere ac in Haemathemesi.

CAP. XII. HAEMATURIA.

CHARACTER.

Plerumque morbus est symptomaticus, ab calculo renem lacerante, haemorrhoidibus

morrhoidibus suppressis vel sanguine in putredinem vergente oriens.

CURA.

Si ab calculo oriatur, enemata laxantia, regimen antiphlogisticum, demulcentia, et aqua aerata alkalina sunt utenda: si ab haemorrhoidum suppressione remedia ei aptata sunt utenda; si a putredine, antiseptica: Linteum in aegri urina immersum colore rubro tingetur.

ORDO V. PROFLUVIA.

CHARACTER.

Pyrexia cum excretione aucta naturaliter non sanguinea.

CAP. I. CATARRHUS.

SYMPTOMATA.

Pyrexia saepe contagiosa, capitis gra-

gravitas vel dolor, nares farctae aeris aditum impedientes, muci ex glandulis membranae narium, faucium vel bronchiorum excretio aucta; nonnunquam sternutatio et oculorum quasi distentio: lachrymarum fluxus, faucium rubedo, calor atque tumor; tracheae asperitas; raucedo; angustiae in thorace sensus; dyspnoea; tussis molesta primo sicca postea mucum copiose ejiciens.

CAUSAE.

Causae remotae sunt frigus corpori admotum et nonnunquam contagium: Causa proxima est, humorum ad glandulas mucosas narium, faucium et bronchiorum affluxus auctus, statu inflammatorio stipatus.

PROGNOSIS.

Catarrhus maxima ex parte periculi expers, sed in senibus peripneumoniam no-

notam nonnunquam inducit et in praedispositis phthisin creare videtur.

CURA.

Vix aliud plerumque requiritur nisi ab cibo animali abstinentia et diluentia blanda, tepida; sin urgeat diathesis phlogistica, sanguinis missio, regimen antiphlogisticum, laxantia, demulcentia, diaphoretica ut pulvis ipecacuanhae compositus vel antimonium tartarisatum ad nauseam solummodo ciendum, expectorantia, mitia et epispastica uti sint; diathesi phlogistica imminuta, opiata; oleum naso externo est admovendum.

CAP. II. DYSENTERIA.

SYMPTOMATA.

Pyrexia contagiosa; nausea; vomitus, intestinorum inflatio, tormina gravia, dejectiones parcae, frequentes, mucosae

cosae, spumosae, sebaceae vel sanguinolentae et fimbriis membranaceis admixtae, retentis plerumque faecibus alvinis, vel massulis stercoris indurati (scybala appellatis) solummodo comparentibus, tenesmus aliquando singultus.

CAUSAE.

Causa remota specificum est contagium, et causa proxima esse videtur coli constrictio spasmodica.

PROGNOSIS.

Tenesmus et tormina valde vehementia; dolor subito cessans cum pulsu debili et intermittente; faeces valde foetidae; magna debilitas; petechiae; singultus, infausta sunt signa: diaphoresis lenis; dejectiones minus frequentes et vires parum fractae fausta sunt signa.

CURA.

Venaesectio si urgeat diathesis phlogistica

gistica; emetica, et magis poterint si non tantum vomitum sed alvum quoque moverint; cathartica repetita, praesertim natron vitriolatum, oleum e seminibus ricini, soda phosphorata, etc. et omni nocte post catharticorum usum opiata et prae omnibus pulvis ipecacuanhae compositus; enemata larga ex amylo vel lini seminibus parata; demulcentia mucilaginosa; fomenta; semicupium; epispastica; diaeta ex lacte et oryza: quando amoveatur diathesis phlogistica, tonus intestinorum tonicis, et astringentibus est restaurandus: an calomelas ad salivationem lenem ciendum? an extractum nucis vomicae in dosi grani et dimidii tertiis horis? Si sub intermittentis typo compareat febris cinchona est administranda.

NEUROSES.

CLASSIS II. NEUROSES.

CHARACTER.

Sensus et motus laesi sine pyrexia idiopathica, et sine morbo locali.

ORDO I. COMATA.

CHARACTER.

Motus voluntarii imminuti cum sopore sive sensuum feriatione.

CAP. I. APOPLEXIA.

CHARACTER.

Motus voluntarii fere omnes imminuti, cum sopore plus minusve profundo; stertore, faciei tumore et rubore, superstite motu cordis et arteriarum; praecedentibus

cedentibus nonnunquam vertigine; capitis dolore, epistaxi, aurium tinnitu, incubo, caligine, vel stupore.

CAUSAE.

Causae praedisponentes sunt aetas senilis; caput magnum, cervix brevis; obesitas immodica; vita sedentaria ignava; vinum aliique liquores spirituosi nimis liberaliter adhibiti; evacuationes solitae suppressae, studium nimium: Causae occasionales sunt, exercitatio vehemens; pathemata animi violenta; calor externus; compressio colli externa; vis externa; inspiratio plena et longa; nimia vasorum cerebri distentio et eorum laceratio; ingestorum copia; helluatio.

DIAGNOSIS.

Ab paralysi, stertore, somno profundo et motuum omnium voluntariorum imminutione dijudicabitur apoplexia.

PRO-

PROGNOSIS.

Prognosis fausta vel infausta pro accessionis gravitate dirigenda erit, nonnunquam fauste solvitur morbus haemorrhagia vel diarrhoea.

CURA.

Sanguinis missio generalis nimis libera plerumque nocet, sed cucurbitulae cruentae occipiti admotae maxime conducunt, capitis fomenta, ictus electrici lenes per cranium missi; cathartica acria ex colocynthide, aloe, extracto jalapii et simillimis parata; enemata acria; vescicatoria capiti, spinae dorsi et extremis; cataplasmata sinapeos; regimen antiphlogisticum; capitis positura erecta: ad reditum ejus praecavendum, causae excitantes sunt evitandae et diaeta minus foret nutriens; liquoribus spirituosis abstinentia; exercitatio modica; medicamenta leniter al-

vum subducentia; setacea vel fontanellae prope caput maxime conducunt: an errhina? an opium, et stimulantia?

CAP. II. COMA VIGIL.

CHARACTER.

Impossibilitas tam recte vigilandi quam bene dormiendi: sopor levis, a quo aegri facile excitantur; continuum dormiendi desiderium; sensus hebescunt; et aliquando delirium leve; oculi semper fere clausi; imagines variae menti obversantur, insomniis similes; hoc statu morbus per plures hebdomadas protrahitur, attamen aeger nullo fruitur somno; si per aliquot minuta in verum somnum incidit, statim cum subsultu expergescitur; inquietudo summa; pulsus parvus, lentus valdeque debilis; omnium aversatio; potus praefertur et tamen raro sitiunt.

CAUSAE.

Gravis et continuus labor tam mentis quam corporis; vermes; infarctus bilis in systemate gastrico; animi pathemata; morsus scolopendriae et serpentis basilisci.

PROGNOSIS.

Hic morbus semper periculosus est, et eo periculosior quo plura gravia symptomata eum comitantur; si in phrenesim mutatur, malum, et semper cum magno aegri discrimine; si, ubi phrenesis adest, superveniunt convulsiones, tunc actum est de aegroto.

CURA.

Si gravis et continuus labor fuerit comatis vigilis causa, nutrientia, optima juscula animalia pro potu et alimento; enemata de lacte et saccaro pluries de die repetita: Si e bilis infarctu oritur, eme-

emetica, praecipue ex tartaro stibiato et ipecacuanha; cathartica, ut senna, tamarindi; sales medii. Diarrhoea artificialis plerumque morbum solvit. Coma verminosum fugatur anthelminticis, et remediis quae vermes necant, vel expellunt. Si coma e morsu animalium venenato, sponte sua cedit vel abit in abscessum ad partem morsu correptam. Si animi pathemata sunt causae, aether; moschus, opium.

CAP. III. CATAPHORA, SIVE COMA SOMNOLENTUM.

SYMPTOMATA.

Somnus profundus absque pyrexia et delirio; aeger semper dormit; si expergescitur oculos aperit, adstantes circumspicit, quaestiones audit, respondet, se movet, mox in somnum delabitur; sopor gravis; oculi accurate clau-

clausi; vultus pallidus, pulsus tardus et valde debilis; membra flaccida; nulla molesta sensatio in respiratione; nullus motus; si fortis irritatio applicetur, expergescitur, aliquando tamen oculos non aperit; palpebrae valde sunt graves: deglutitio impedita; acriter aegri excitati oblata deglutiunt.

CAUSAE.

Plethora cerebri; haemorragiae abituales suppressae; periodicae evacuationes cohibitae; exanthemata retropulsa; obesitas; polysarcia; liquorum et spirituum nimia ingurgitatio; cerebri collapsus; cachexia.

CURA.

Si adest diathesis phlogistica, venaesectio; purgantia; enemata emollientia; diuretica; rubefacientia; vesicatoria prodesse possunt; an digitalis? Si debilitatis signa et morbo aucto camphora;

ra; ammonia succinata; moschus; aether. Si causa est polysarcia, diaeta vegetabilis; exercitatio; motus.

CAP. IV. CARUS.

SYMPTOMATA.

Sopor profundus a quo aegri excitari non possunt; pyrexia; aliquando excitantur, sed nulla sensus signa praebent; loqui non possunt et iterum in gravissimum somnum incidunt. Vultus ruber; oculi subclausi; respiratio parum mutata, magis vero libera quam in apoplexia; saepius in apoplexiam degenerat.

DIAGNOSIS.

Differt hic morbus ab apoplexia graviori in eo, quod non adest paralysis nullave respirationis difficultas. Difficile ab apoplexia levi potest discerni, nam eadem praebet symptomata.

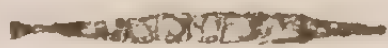
PRO-

PROGNOSIS.

Hujus morbi prognosis minus infausta quam in graviori apoplexia.

CURA.

Eadem fere ac in apoplexia levi.

CAP. V. LETHARGUS.

SYMPTOMATA.

Mentis oblivio; perfecta corporis quies cum sopore et delirio oblivioso; debilitas summa; capitis totiusque corporis gravedo; vertigines leves; respirandi difficultas mitis; gravitatis sensus circa ventriculi regionem, vel ad scrobiculum cordis. Morbi initio, aegri magno desiderio dormiendi vexantur, et post duos vel tres dies, raro quatuor, levissimum frigus experiuntur; febris continua, sed non fortis; pulsus mollis, de-

debilis, et aliquando intermittens; oculorum inflatio et singularis faciei mutatio; cutis pallida, foetida et arida, cum levissimo hictero; aurium tinnitus; dolor ad posteriorem partem colli; urinae nunc suppressae et nunc inscio aegro affluentes, turbidae vel nigrae; manuum tremor; sudor copiosus; spasmus maxillae inferioris; aliquarum partium paralysis; pulsus parvi et tremuli; pectoris infarctus; tandem mors septimo vel octavo die scaenam claudit.

CAUSAE.

Aeris temperatura humida; alimentum pravum; vigiliae diuturnae; moeror; vita sedentaria; immodici corporis labores animique contentio; evacuationes immodicae.

PROGNOSIS.

Signa fausta sunt, sopor non valde profundus, facies parum mutata; mentis inte-

integritas parum amissa, respiratio non multum anxia vel difficilis; rarae febris accessiones; morbus quinto die parum auctus; alvi evacuationes cum aegri levamine; urinae copiosae cum copioso sedimento; sudores calidi et profusi; respiratio facilis; pulsus mollior; anacatharsis copiosa cum magna muci secretione e naribus; glandularum parotidum eruptio aliave critica evacuatio. Infausta sunt symptomata summa virium prostratio; quinto vel sexto die signa graviora persistentia; alvi evacuationes nimiae absque abdominis mollitie; urina clara semper et limpida; respiratio difficilis; sudores frigidi universi, vel partiales; tremor cum motu convulsivo. Si paralysis signa, mors tunc certa.

CURA.

Si adsunt diathesis phlogisticae signa, venaesectio cita; hirudines ad tempora; cucurbitulae cruentae ad partem

posteriorem capitis; cathartica repetita; refrigerantia; cnemata emollientia: Ubi virium prostratio manifesta, camphora; moschus; aether; ammonia succinata; vesicatoria larga; emplastra sinapeos cum aceto; antimonium tartarisatum etc. Si sopor, sub lethargi forma puerperas invadit, post nimiam sanguinis quantitatem amissam vel retro vel ante partum, et si adest pulsus debilis aut summa virium prostratio, cinchona; vinum generosum; diaeta animalis.

CAP. VI. PARALYSIS.

SYMPTOMATA.

Motus voluntarii nonnulli tantum imminuti, saepe cum sopore; pulsus tardus et mollis; alterutro corporis latere plerumque affecto, inde hemiplegia appellato; praeuntibus saepissime torpore universali, vertigine, capitis gravedine,

vedine, mentis hebetudine, oblivione insueta, algoris sensu, lateris vel partis passurae, et nonnunquam tremore et dolore.

CAUSAE.

Cerebri compressio ab effusionibus sanguineis, serosis vel tumoribus; vis nervea imminuta; venena in corpus accepta; colica pictonum; apoplexia et aetas provecta.

DIAGNOSIS.

Ab apoplexia, aliisque morbis pulsu et symptomatibus facile dignoscetur.

PROGNOSIS.

Partis laborantis calor, dolor levis punctorius seu formicationis sensus; pyrexia vel diarrhoea faustae sunt notae.

CURA.

Si ab cerebri compressione oriatur,

venaesectio et alia remedia apoplexiae aptata sunt utenda; quando hemiplegia solummodo manet, utenda sunt stimulantia externa, ut, epispastica, rubefacientia, e. g. tinctura cantharidis, linimentum ammoniae, aether etc.; frictio; urticatio; electricitas et balneum frigidum: stimulantia interna, ut, sinapi, raphanus rusticanus, arnica montana, sales volatiles, et hydrargyrus; diaeta nutriens foret et stimulans; postea aquae bathonienses.

ORDO II. ADYNAMIAE.

CHARACTER.

Motus involuntarii, sive vitales, sive naturales imminuti.

CAP. I. SYNCOPE.

SYMPTOMATA.

Motus cordis imminutus vel aliquandiu quiescens, sine causa manifesta saepe rediens, cum cordis palpitatione vehementi in intervallis, ex vitio cordis vel vasorum vicinorum, vel ex systematis totius affectione, oriens, nonnunquam vomitu, convulsionibus vel epilepsia terminatus.

CAUSA.

Causa proxima esse videtur motus imminutus, vel, cordis et arteriarum, actio quiescens.

CURA.

Stimulantia in paroxysmo ad nares sunt applicanda; postea tonica: si ab causa manifesta oriatur, remedia ei idonea sunt administranda.

CAP.

CAP. II. SYNCOPE ANGINOSA SIVE ANGINA PECTORIS AUCTORUM.

CHARACTER.

Motus cordis imminutus vel aliquando quiescens.

SYMPTOMATA.

Constrictionis sensus circa diafragmatis regionem; angustia vel dolor pectoris per mammam sinistram, oriens saepe inter ambulandum; anxietas summa vel dolor in regione cordis syncopem anginosam antecedit; palpitatio sine causa manifesta saepe rediens, cum cordis vehementi palpitatione in intervallis; hydropis vel anasarcae symptomata.

CAUSAE.

Causae remotae sunt vitium cordis organicum; arteriarum vel eorum cavitatum dilatatio; aortae vel valvularum semi-

semilunarium ossificatio ; concretiones polyposae in corde , puris vel seri effusio in pericardio ; aortae vel vasorum viciniorum compressio ; foeces in colo induratae . Causae paroxysmi proximae sunt quae congeriem sanguinis antecedunt ; pressio mechanica et stimulus illatus systemati sanguineo .

PROGNOSIS.

Infausta , nam cordis irritabilitas paulatim imminuta deficit omnino et deperit .

CURA.

Morbus iste facilius praepeditur quam curatur . Si diathesis phlogisticae adsunt signa , regimen antiphlogisticum ; evacuantia ; corporis quies ; circulatio sanguinis ad extremitates promovenda : Si paroxysmus urgeat gravis , venaesectio cita (nec nos deterrere debet summa pulsus debilitas vel cutis refrigeratio) ;

an emetica? Si saburrae gastricae signa cathartica; enemata emollientia. Cave a stimulis analepticis cujuslibet generis, etiamsi malesuada debilitas, virium prostratio et frigus pene lethale eos appetere videantur, malum inde continuo, si casum excipies scatentis flatubus ventriculi, et pulsus cordis arteriarumque mox evanidi.

CAP. III. DYSPEPSIA.

CHARACTER.

Anorexia, nausea, vomitus, ventriculi inflatio, ructus acidi, ruminatio, cardialgia, gastrodynia, anxietas, languor, animus leniter depressus, pauciora saltem vel plura horum simul concurrentia, plerumque cum alvo astricta, et sine alio vel ventriculi ipsius, vel aliarum partium morbo.

CAU-

CAUSAE.

Causae remotae sunt duplices, 1. quae in ventriculum ipsum protinus agunt: 2. quae in alias corporis partes agunt et dein in ventriculum atoniam diffundunt. Hae sunt speciei prioris, sedantia seu narcotica, qualia, opium, liquores spirituosi; nicotiana; thea et coffea; acida; aromata; cibus plenior; vomitio nimis crebra; amara; liquores calidi nimis profuse hausti; salivae excretio nimia. Quae in alias corporis partes primum agunt, ut, affectus animi violenti, vita sedentaria, studium intensius, venus nimia, tempestas humida et frigida sine exercitatione; inebrietas; causa proxima est atonia fibrarum ventriculi muscularum et debilitas.

CURA.

Emetica; sales alkalini et absorbentia, praecipue aqua calcis, sapo:

ca-

cathartica ex aloe, rhabarbaro vel senna, aromatibus vel amaris conjunctis; epispastica dorso: postea ad tonum ventriculi restaurandum, tonica, qualia, ferri praeparationes, quassia, cinchona, columbo radix, et gentiana: quaedam symptomata sunt levanda, ventriculi inflatio levatur aethere vitriolico: cardialgia aqua seltzerana vel opio est amovenda: vomitus clisteribus opiatis: anxietas et oppressio post pastum aromatibus ut decem piperis nigri granis statim sumptis: diaeta ex cibo animali foret confecta; exercitatio modica et balneum frigidum medelam accelerant: aquae bathonienses et aqua ex pice liquida parata conducunt; causae occasionales sunt evitandae.

CAP.

CAP. IV. HYPOCHONDRIASIS.

CHARACTER.

Dyspepsia cum languore, moestitia, metu praecipue mortis, morositate, zelotypia, pravisque suspicionibus omnigenis, ex causis non aequis in temperamento melancholico, alvo modo dura modo fusa.

DIAGNOSIS.

Hypochondriasis ab dyspepsia dignoscitur, languore, mortis metu, pravisque suspicionibus semper praesentibus et signis dyspepsiae minus violentis vel omnino absentibus; in dyspepsia, signa ejus affectionis majori semper adsunt gradu, et alia supra memorata minus sunt violenta vel omnino absentia; hypochondriasis nunquam in prima aetate occurrit, circiter vero, vel post annum trigesimum quintum plerumque ingruit.

cu-

CURA.

Vesicatorium regioni epigastricae vel emplastrum picis burgundicae compositum abdomini est admovendum; aquae bathonienses; balneum tepidum: sed in hac affectione animi alacritas est sustentanda, consortia venustorum atque lepidorum, exercitatione praecipue equitatione, venatione, aucupatione, perpetua demigratione, navigatione, oblectamentis omnigenis et anxietatis impeditione; symptomata dyspepsiae ab modis modo memoratis sunt levanda: pulveris rhabarbari grana sex et opii granum unum omni nocte, interdiu medicamenta simplicissima sunt utenda.

ORDO III. SPASMI.

CHARACTER.

Musculorum vel fibrarum muscularium motus abnormes.

CAP. I. TETANUS (Trismus).

SYMPTOMATA.

Maxillae inferioris praecipue, acuta, dolorifica et spastica rigiditas; deglutiendi difficultas, dolor maxime acutus sub cartilagine ensiforme, hinc ad spinam dorsi et illinc ad cervicem et scapulas, jaculans, spasmos ingravescens: quando corpus in posteriora curvatur, opisthotonos appellatur, quando ad anteriora, emprosthotonos.

CAUSAE.

Causae sunt frigus et humiditas corpori calefacto admotae; puncturae; lacerationes vel laesiones nervorum vel tendinum; operationes variae chirurgicae.

PROGNOSIS.

Spasmi violenti et admodum crebri maximum periculum portendunt, morbus sine crisi sensim in salutem terminatur.

CURA.

Vinum et opium libere; cinchona; unguento hydrargiri frictio; electricitas; sed prae omnibus balneum frigidum in convulsionis paroxysmo: in trismo nascentium, qui, infantes intra duas primas a nativitate septimanas adoritur, meconium primo est purgandum tunc oleum succini, moscus, vinum et balneum frigidum uti sunt.

CAP. II. CHOREA.

CHARACTER.

Impuberes utriusque sexus, ut plurimum intra decimum et decimum quartum aetatis annum adorientes, motus convulsivi ex parte voluntarii, plerumque alterius lateris, in brachiorum et manuum motu, histrionum gesticulationes referentes; in gressu, pedem alterum saepius trahentes quam attollentes.

CAUSAE.

Systematis mobilitas et debilitas.

CURA.

Tonica, qualia, cinchona, ferri, cupri et zinci praeparationes; balneum frigidum; electricitas; cucurbitulae sine ferro: antispasmodica, ut opium, hydrargyrus, succus hyoscyami spissatus, etc. an carbonas potassae?

CAP. III. EPILEPSIA.

SYMPTOMATA.

Repente plerumque accedit et nonnunquam aegrum dormientem invadit quamquam saepe ante paroxysmum, languorem universum, lassitudinem capitis dolorem et vertiginem, persentiscit aeger; incipit dein haud raro paroxysmus sensu frigoris, quasi aura frigida caput versus ascen-

ascendente, quod quam primum attigerit, aegrotus, si tunc temporis steterit, concidit, clamorem horrendum edens, sensus omnigeni expers jacet; musculi corporis totius, potissimum vero faciei, digitorumque violentissime convelluntur; os, oculique distorquentur; materies spumosa ex ore ejicitur; pulsus ab paroxysmi initio celer, exilis vixque percipiendus est, ad ejus finem, plenior, tardior, debilis tamen evadit; his signis sensim decedentibus, paroxysmus, aegro in soporem illabente, finitur, brevi dein ad sese redit, nihil omnino quod per paroxysmum acciderit, reminiscens; in apoplexia frequenter finitur.

CAUSAE.

Causae praedisponentes sunt quaedam systematis nervosi mobilitas et labes haereditaria: Causae excitantes sunt stimuli mechanici; stimuli chemici acres;

irri-

irritationes mentales praecipue gaudium, ira; irritatio a vasis sanguiferis intra cranium distentis oriunda; vermes; dentitio; variolae accedente papularum eruptione; quidquid tensionem vasorum cerebri imminuit, haemorrhagiae profusae, terror, horror, odores complures; venena; aura epileptica.

DIAGNOSIS.

Ab convulsione omnigena, sopore et impressionum externarum sensu omnino sublatis dignoscetur: ab apoplexia, motibus voluntariis auctis: ab hysteria, globo ad fauces ascendente caeterisque signis paroxysmum praecedentibus absentibus.

PROGNOSIS.

In epilepsia symptomatica magis fausta quam in idiopathica; in junioribus minus periculosa, quoniam in pueris sub pubertatis tempus, et in puellis men-

mensibus provenientibus decedere plerumque solet; febris intermittens vel eruptio cutanea saepe morbum fauste solvit.

CURA.

Si sit morbus symptomaticus primo detegendus est atque remedia ei idonea sunt usurpanda; cum adsit plethora, modis jampridem recensitis, fontanellis et setaceis est amovenda; in paroxysmo, antispasmodica, et stimulantia interna et externa sunt utenda: In intervallis tonica ut cinchona, cupri, zinci et ferri praeparationes; argentum nitratum; balneum frigidum et exercitatio: antispasmodica, e. g. oleum animale, oleum succini rect: hydrargyrus, aether vitriolicus, moschus, stramonium, digitalis; sed eorum potissimum est opium, quod dari debet per plures menses saepe indies, si omnibus frustra tentatis, diaeta, ratio vitae et regio prorsus sunt immutandae.

CAP. IV. RAPHANIA SIVE FORMICATIO.

SYMPTOMATA.

Debilitas; inquietudo; nausea; appetitus prostratus; dolores circa ventriculi regionem, et praecipue veluti zona transversalis dolorifica cingens epigastrium. Formicatio per totum corpus; vertigo, cephalea; in quo statu per septem octove dies permanet aeger; pandiculatio. Morbo aucto, contractiones dolorificae, modo citius, modo tardius; rigiditas membrorum, vomitus, bulymia; digiti aliquando convelluntur, opisthotonos vel emprosthotonos; risus sardonicus; voces insonae; anxietas; sabsultus tendinum, et post iteratos insultus convulsivos et epilepticos, tumor membrorum et inflatio, saepe etiam tubercula et vesiculae viscido humore plenae comparent; diarrhoea et capiplenium sunt symptomata huic morbo generalia.

 Fe-

Febris irregularis; pulsus frequens; horrores; sitis magna et vix ferenda, secretiones parum imminutae; frigoris sensus vel ignis urentis, exanthemata miliariae rubrae, vel uredinis urticatae; faciei rubor; sudor; somnolentia; oculi minus flexiles; lingua non satis expedita; digiti incurvi; epilepsia vel paralysis; rarius apoplexia; haemopthysis, sunt phaenomena magis vaga et incerta.

CAUSAE.

Causa proxima est systematis nervosi vel fibrarum muscularium debilitas summa. Causae excitantes sunt aeris costitutio; secale cornutum, seu clavi secalini; lolium tumulentum; cibus depravatus, inedia; animi pathemata.

DIAGNOSIS.

Articulorum spastica contractio, corporis formicatio cum agitatione convulsiva et dolore violentissimo, periodica, et

et omnium symptomatum complexus facillime ab omni alio morbo convulsivo raphaniam secernunt.

PROGNOSIS.

Delirium diu perdurans, mentis alienatio continua; viscera a tono naturali dejecta; debilitas nervorum, voracitas, pectoris convulsio, infausta sunt symptomata, quae, si aegrum non occidunt, morbum tamen diuturnum reddunt vel ejus reditum pronunciant. Spasmus, formicatio vel convulsiones imminutae; dolor parum acutus; rigiditatis cessatio; mentis integritas et pulsus aequalis fausta sunt omina.

CURA.

Venaesectio summa cum diligentia est adhibenda, nam si non adest diathesis phlogistica orrendas convulsiones saepissime adfert: evacuantia lenia et blanda; diluentia; si nausea, cordis an-

anxietas et praecordiorum angustiae urgent emetica mitia, praecipue radix ipecacuanhae; antispasmodica, e. g. oleum animale, oleum succini rettificati, aether vitriolicus etc. Si crescunt convulsiones et formicationis sensus vel debilitatis signa adsunt; stimulantia; vesicatoria; opiata; aromatica; an electricitas et acidi nitrici fumicationes? Vitanda sunt frigus et animi pathemata, nam morbum revocare solent; frumentorum, oleorum et fructum ingerendorum diligentissima mundatio.

CAP. V. PALPITATIO.

CHARACTER.

Motus cordis vehemens, abnormis.

CAUSAE.

Cordis vel vasorum vicinorum vitium, plethora, debilitas vel systematis mobilitas.

cu-

CURA.

Hujus affectionis medela a causis excitantibus quae evitari debent est petenda; si ab plethora vel debilitate oriatur, remedia hiis aptata uti sunt.

CAP. VI. ASTHMA.

SYMPTOMATA.

Adveniente hora prima vel secunda matutina incipit paroxysmus cum angustiae in pectore sensu, spiritus aegre trahitur cum sibilo glottidis strepente, e lecto surgere, ad erectam corporis posituram confugere, cogitur; majore aeris quantitate eget, vox imbecillis efficitur et loquelae exercitium magis minusve injucundum est, sudor frigidus circa faciem et pectus erumpit, tussis quae sub paroxysmi initio difficilis erat vel nulla, aurora appropinquante, libera, cum

spu-

sputo muci saepe copioso evadit, tunc sublevantur symptomata, sed per aliquot dies seu potius noctes die advesperascente exacerbantur, postea pro tempore cessant omnino; pulsus plerumque celer, debilis, parvus, et urina, antea pallida, sedimentum deponit: saepe paroxysmum praecedunt lassitudo, torpor, somnolentia, ventriculi inflatio, ructus crebri, gravitas atque capitis dolor.

CAUSAE.

Atmosphaera humida, frigida, nebulosa; repentinae tempestatis vicissitudines; podragra retrocedens; febres praecipue intermittentes; evacuationes solitae repente repressae; labes haereditaria. Causa proxima pendere videtur a spasmodica fibrarum muscularium bronchiorum constrictione.

DIAGNOSIS.

Ab signis supra recensitis cognoscetur asthma.

PROGNOSIS.

Aetas juvenilis medici conatibus plurimum favet; saepe phthisi vel hydrothorace terminatur; respiratio abbreviata et brachiorum paralysis infausta sunt omina.

CURA.

In paroxysmo, sanguinis missio, ni adsit diathesis phlogistica, plerumque nocet; emetica lenia multum prosunt nec non vesicatoria repetita pectori imposita; clysteres lenes; balneum tepidum; antispasmodica, praesertim opium, aether vitriolicus et asafoetida: expectorantia, ut scilla, antimonium tartarisatum, spermaceti, etc. Reditui obviam itur, loci vel climatis mutatione, cibo nutriente, blando et ab omni flatulentia

immuni; exercitatione, causarum excitantium evitatione; fontanellis; tonicis, e. g. cinchona, ferri praeparationibus: an digitalis?

CAP. VII. PERTUSSIS.

SYMPTOMATA.

Morbus contagiosus; tussis convulsiva, strangulans cum inspiratione sonora (vulgari nomine the Kink insignita), iterata, paroxysmo, muci quantitate e pulmonibus, faucibus et naribus, rejecta; finito, et per intervalla admodum variantia, iterum renovato, pyrexia nonnunquam comitante.

CAUSA.

Contagium.

PROGNOSIS.

Infantibus duobus annis minoribus gra-

vior est morbus; respiratio valde difficilis: pyrexia acuta praecipue si signis pneumoniae fuerit conjuncta, infaustae sunt notae expectoratio modica; cibi appetentia nunquam prostrata sed post vomitum renovata et epistaxis mitis fausta sunt omina.

CURA.

Sanguinis missio aut generalis aut localis si dyspnoea vel pyrexia urgeat: emetica, ad plenam vomitionem, nauseamque ciendum: vesicatoria thoraci admota; balneum tepidum; vapores aquae ferventis in pulmones accepti; antispasmodica, ut opium, castoreum, moschus, asafoetida, oleum succini; sed prae omnibus tinctura cantharidis ad lenem dysuriam inducendum: tonica ut cinchona, zincum calcinatum; solutio arsenici fowleriana; aeris mutatio: durante morbo alvus leniter soluta foret reddita.

CAP.

CAP. VIII. PYROSIS.

CHARACTER.

Epigastrii dolor urens et constrictionis sensus positura erecta auctus, vacuo plerumque ventriculo accedens, cum copia humoris aquei, plerumque insipidi, aliquando acris eructata.

CAUSAE.

Frigus extremis admotum et animi pathemata violenta.

CURA.

In paroxysmo opium, aether aliaque antispasmodica sunt administranda, postea nux vomica.

CAP. IX. COLICA.

SYMPTOMATA.

Dolor abdominis, praecipue circa um-

umbilicum torquens, ejus retractio versus spinam; musculorum abdominis spasmi, plurima quasi tubercula ad tactum sacci pomis referti instar, efficientes; vomitus; alvus astricta; pyrexia nulla: quando peristalticus intestinorum motus invertitur, Ileus appellatur.

CAUSAE.

Causae remotae sunt frigus, faeces induratae; bilis acris; concretiones calcareae, venena in corpus recepta praecipue plumbum; flatus. Causa proxima esse videtur spastica alicujus intestinorum partis contractio.

DIAGNOSIS.

Ab enteritide dignoscitur dolore torquente, umbilici retractatione, pulsu; pyrexiae absentia et dolore pressu imminuto: ab hepatitide et nephritide signis aliubi recensitis et pyrexia absente.

PRO-

PROGNOSIS.

Dolor migrans sensimque cessans, et alvus catharticis respondens fausta sunt signa: dolor fixus, violentus, vel eo subito cessante, alvus pertinaciter astricta, singultus, delirium, infaustae sunt notae.

CURA.

Venaesectio, si adsit diathesis phlogistica secundum pulsus statum et aegri vires, repetita, ni adsit magna debilitas; antispasmodica, ut opium, hyoscyamus, semicupium, abdominis fomenta vel vesicae aqua calida refertae abdomini admotae, epispastica: cathartica lenia, ut natron vitriolatum, tartari crystalli, sennae infusum, oleum ricini, et iis nihil valentibus, jalapium, calomelas vel colocynthis; enemata primo lenia, postea ex terebinthina, fumis vel infuso nicotianae parata; his omnibus incassum ten-

tentatis, aqua frigida nudis femoribus et cruribus est affundenda, vel hydrargirus ore est dandus, vel aqua calida manu larga in anum est immittenda: si a flatu oriatur antispasmodica.

Colica Pictonum cognoscitur praeeunte ponderis vel molestiae in abdomine, praecipue circa umbilicum, sensu; accedente dolore colico, primum levi, non continuo, et praecipue post pastum aucto, tandem graviori et fere perpetuo, cum dolore brachiorum et dorsi in paralysim demum abeunte: Curatur haec affectio hydrargyri praeparationibus tali quantitate datis opio conjuncto ad lenem salivationem ciendum; catharticis lenibus modo memoratis; balneo tepido et aliis supra recensitis: venaesectio summo periculo stipatur: ad paralysin aquae bathonienses.

CAP.

CAP. X. CHOLERA.

SYMPTOMATA.

Humoris biliosi vomitus, ejusdem simul dejectio frequens, anxietas, tormina, magna virium prostratio; pulsus celer, exilis, frequens; surarum spasmata, mense Augusti plerumque grassans; intra viginti quatuor horas saepe jugulat.

CAUSAE.

Causae remotae sunt aestas calida; acria ingesta; crapula; fructus immaturus nimis libere sumptus; miasmata ex paludibus orta; bilis acris. Causa proxima est duodeni intestini constrictio spastica.

PROGNOSIS.

Somnus vomitu cessante accedens aut morbus ad diem septimum excurrens, fausta sunt indicia: rejecta admodum

dum nigra; sitis calorque vehementes, pulsus valde debilis et intermittens, singultus, syncope, convulsiones, infausta sunt signa.

CURA.

Diluentia ex aqua tepida vel jusculo pullino libere sunt adhibenda et in alvum immittenda; postea antispasmodica praecipue opium interne et in clysteribus; si surarum spasmata urgeant enemata anodyna et surarum cum camphora oleo soluta frictio; morbo profligato tonica, antispasmodica; nutrientia.

CAP. XI. DIARRHOEA.

CHARACTER.

Dejectio frequens faecum naturalium muci, humoris lactei vel ingestorum parum mutatorum cum torminibus, nausea et vomitu; morbus non contagiosus, pyrexia nulla primaria, et sine tenesmo.

CAUSAE.

Causae remotae sunt, frigus pedibus applicatum; vasorum intestinorum absorbentium actio imminuta; crapula; àcria ingesta; perspiratio subito repressa; effluvia putrida; fruges nimis libere sumptae; intestinorum tunicarum inflammatio erythematica; vermes; arthritis retrocedens et rheumatismus. Causa proxima est instestinorum motus peristalticus auctus,

DIAGNOSIS.

Diarrhoea, ab omni alio morbo signis jam nunc descriptis facile cognoscetur.

CURA.

Emetica repetita et postea dosi refracta, ad nauseam movendum; diluentia; demulcentia, qualia thea ex seminibus lini parata, decoctum hordei, de-

coctum cornu cervi, etc. opiata: astringentia ut kino, alumen, catechu, estractum haematoxyli et similia; tonica ut cinchona, angusturae cortex, cascarilla, etc. absorbentia: diaeta praecipue ex carne assa vel jusculis: diarrhoea; typhum graviorem et podagram retrocedentem comitans, remediis idoneis alibi recensitis est amovenda.

CAP. XII DIABETES.

SYMPTOMATA.

Urina multum aucta, primo insipida postea subdulcis et coloris subviridis ingestorum pondus aequans vel superans; sitis perpetua; appetitus nonnunquam vorax; cutis arida plerumque squamosa: pedum et talorum oedema; pyrexia hectica.

CAUSAE.

Causae sunt omnes systema infirmantes; liquores spirituosi nimis libere sumpti; frigus corpori admotum; venus immodica; diuretica nimis acria, evacuationes immodicae; morbi praegressi. Causa proxima esse videtur, status ventriculi morbosus potestates naturales digestionis et assimilationis impediens.

CURA.

Diaeta ex cibo animali pingui, vegetabilibus ex toto evitatis; emetica: diaphoretica praecipue pulvis ipecacuanhae compositus; sales alkalini; epispastica parva renum regioni; hydrargiri praeparationes; camphora; astringentia ut aqua calcis; alumen; tonica; corporis inunctio ex axungia; indusium laneum induere convenit.

CAP.

CAP. XIII. HYSTERIA

SYMPTOMATA.

Ventris murmura et inflatio; sensus globi in abdomine se volventis, ad ventriculum et fauces ascendentis, ibique strangulantis convulsiones, quibus aegrae pectus manu violenter plangunt; sopor; his aliquandiu manentibus, aegrae lachrymantes, ridentesque vicissim; flatus per ructum e ventriculo expulsus, suspiriis crebris ex imo pectore tractis, quasi e somno excitatae aegrotae sensum, motumque recuperant; urinae limpidae copia profusa saepe praecedente, animo nec sponte vario et mutabili.

CAUSAE.

Causae remotae sunt systematis nervosi mobilitas et plurimae epilepsiam producentes. Causa proxima pendere videtur ex affectione uteri spasmodica.

DIAGNOSIS.

Ab epilepsia, urinae limpidae copia profusa paroxysmum praecedente, mortis metu, et globo hysterico, dignoscetur.

CURA.

In paroxismo obest venaesectio si morbus diu manserit; sed antispasmodica, qualia, opium, castoreum, camphora, asafoetida interne et per enemata sunt usurpanda; enema ex aqua gelida est immitti; stimulantia naribus sunt admovenda, ut spiritus ammoniae succinatus etc.: Reditui ejus occurritur cinchona; ferri praeparationibus; antispasmodicis; exercitatione et balneo frigido.

CAP. XIV. HYDROPHOBIA.

SYMPTOMATA.

Incerto post morsum plerumque die cir-

circa vulneris oras, rubor, calor, tensio dolens; eodemque tempore circa locum laborantem, dolores vagi atque spasmi sese ostendunt; lassitudine, languore, anxietate, suspiratione frequenti, et solitudinis appetentia corripitur aeger et somnia horrifica vexant; his signis durantibus, et per diem unum, alterumve ingravescentibus, potionis cujuslibet utpote convulsionem pharyngis cientis fastidium et horror superveniunt; magna salivae viscidae copia expuitur, et mordendi cupiditas in paroxysmo accedit;

CURA.

Ad morbum praeveniendum partes morsae statim vel ante diem quartum sunt extirpandae, et postea aqua tepida salina sunt abluendae, vulnus apertum servari debet applicationibus stimulantibus ut argento nitrato vel litu mercuriali circa partem affectam; salivatio lenis est promovenda: morbo in conspectum jam

ve-

veniente, vinum, moschus, oleum interne et externe; opium larga manu; cinchona: unguentum hydrargyri externe est admotu ad salivationem quamprimum ciendum: an balneum frigidum?

ORDO IV. VESANIAE.

CHARACTER.

Mentis judicantis functiones laesae sine pyrexia vel comate.

CAP. I. MELANCHOLIA.

CHARACTER.

Insania partialis chronica, moesta; meditabunda plerumque alvo astricta et dyspepsiae signis stipata; delirant melancholici sine furore, et sine febre; de uno potissimum objecto constanter, delirant circa semetipsos, aut suum statum, de

de reliquis objectis adhuc sat bene ratiocinantes, sese perdendi cupiditate comitante.

CAUSAE.

Labes haereditaria: pathemata animi contristantia; evacuationes immoderatae; ingurgitatio liquorum spirituosorum iterata, et temperamentum melancholicum.

DIAGNOSIS.

Ab hypochondriasi, dyspepsiae signis saepe absentibus et delirio melancholico.

PROGNOSIS.

Si labi haereditariae debetur, vel persisteret, difficilime amovetur; nonnunquam fauste solvitur morbus diarrhoea, haemorrhagia vel eruptione cutanea; si aeger somno reficiatur, et mens cogitationibus melancholicis averti possit, spes est.

CURA.

In hoc morbo mens ut in hypochondriasi est delectanda ludis, musica, libris, de rebus levibus, jocosisque tractantibus, exercitatione et cum illis ratiocinatione de rebus iis contrariis quibus agitantur et omnibus modis ad hypochondriasin aptatis; melancholici nunquam incomitati forent; alvus astricta et dyspepsiae signa remediis antea recensitis sunt amovendae; diaeta foret nutriens et facilis concoctionis.

CAP. II. MANIA:

CHARACTER.

Delirium apyretum circa quaevis objecta, cum furore, audacia et robore magno; maniaci habent plerumque lucida intervalla; subinde est mania periodica; unde lunatici.

CAUSAE.

Studium nimis intensum; pathemata animi violenta; frustratio iterata; tumores et exostoses intra cranium; insolatio; profluvia solita suppressa; vini nimius usus; labes haereditaria; temperamentum sanguineum; melancholia diu perdurans; Causa proxima est sensorii excitatio aucta.

DIAGNOSIS.

Ab phrenitide facillime distinguitur mania, namque febre semper caret mania, ea contra phrenitis semper stipatur.

PROGNOSIS.

Haemorrhagiae largae; diarrhoea vel febris intermittens salutem secum saepe adferunt.

CURA.

Imprimis necessarium est ut in lo-

co frigidiusculo et tenebroso tuto detineretur, et si morbus non diu manserit sanguis libere et cito est detrahendus, aliter non; catharticis lenibus indies solicitanda est alvus; emetica repetita, sunt administranda; opium, camphora, digitalis, larga manu sunt danda; applicationes frigidae et vesicatoria capiti raso sunt admovendae; gratiolae pulveris grana decem mane et vesperae; sed prae omnibus in paroxysmi violentia balneum frigidum.

CA-

C A H E X I A E.

CLASSIS III. CACHEXIAE.

CHARACTRER.

Totius vel magnae partis corporis habitus depravatus: sine pyrexia primaria vel neurosi.

ORDO I. MARCORES.

CHARACTER.

Corporis totius macies.

CAP. I. TABES.

CHARACTER.

Corporis totius macies et debilitas graduaria, pyrexia hectica, plerumque affectio symptomatica.

CURA.

Morbus primarius primo est investigandus, et remedia ei idonea sunt

administranda; si ab glandularum mesentericarum obstructione oriatur hydrargyri praeparationes sunt utendae donec tumor abdominis et durities subsident; postea ferri praeparationes, columbo radix, cinchona.

CAP. II. ATROPHIA LACTANTIUM.

SYMPTOMATA.

Corporis macies et debilitas cum rubedine genarum circumscripta, doloribus in aliqua thoracis parte vagis, tussi, dyspnoea, pulsu solito frequentiori et aliquantulum duro comitantibus, pyrexia hectica tandem superveniente.

CAUSAE.

Debilitas systematis a nutritione deficiente, et thea nimis libere sumpta.

CURA.

Imprimis infans e lacte est depellendus; si dyspnoea, tussis vel thoracis dolor premant, sanguinis missio parca, generalis vel topica multum conducet; epispastica invicem excipientia thoraci admota; laxantia lenia; demulcentia; diaeta ex lacte, farinaceis vel jusculis: atsi debilitate sola oriatur tonica sunt utenda ut ferri praeparationes, cinchona, acida mineralia, diaeta nutriens, etc.

ORDO II. INTUMESCENTIAE.

CHARACTER.

Totum vel magna corporis pars extrorsum tumens.

FLA-

FLATULOSAE.

CAP. I. EMPHYSEMA.

CHARACTER.

Corporis intumescentia tensa, elastica, sub manu crepitans, nonnunquam magna spirandi difficultate et anxietate stipata.

CAUSA.

Sine causa manifesta frequenter oritur emphysema, sed plerumque thoracis vulnera id inducunt.

CURA.

Tela cellulosa est scarificanda et aer digitis est expellendus; si dyspnoea urgeat, venaesectio et laxantia sunt usurpari.

CAP. II. TYMPANITES.

SYMPTOMATA.

Abdominis intumescentia tensa, elastica,

stica, sonora, nequaquam fluctuosa, in quocunque corporis situ formam eandemque servans; alvus astricta; caeterarum partium macies; morbo violento stranguria vel ischuria superveniente; pyrexia; praecedunt nonnunquam borborygmi, ventriculi et intestinorum inflatio et ructus.

DIAGNOSIS.

Ab ascite dignoscitur intumescentia elastica et sonora fluctuatione absente.

CURA.

Enemata et cathartica laxantia; antispasmodica qualia opium, oleum anisi et similia tonicis et aromatibus conjunctis; nivis abdomini applicatio; acidum vitriolicum ad alimentorum effervescentiam cohibendum; abdominis fascia circumvolutio; fistula pro enemate in rectum est immittenda, ibi per tempus relinquenda, iteranda; abdominis frictio linimento ammoniae.

AQUOSAE SIVE HYDROPES.

CAP. III. ANASARCA.

SYMPTOMATA.

Corporis totius sed primo pedum atque talorum intumescentia mollis inelastica, advesperascente primo insultu comparens, digiti impressi vestigium aliquandiu retinens; cutis pallor; sitis magna; urinae copia multum imminuta, subrubra; dyspnoea et cutis arida.

CAUSAE.

Causae remotae sunt systematis debilitas liquorum spirituosorum ingurgitatione inducta; obstructiones in pulmonibus, corde et hepate; nimia fluidorum ingurgitatio; evacuationes immodicae; haemorroidum fluxus obstructus; inflammatio interna; ductus thoracici lymphaticorum, ureterum vel vesicae ruptura ascitem inducens: Causa proxima constat

stat ex fluidorum effusione aucta, absorptione imminuta vel ambobus.

PROGNOSIS.

Si nulla viscerum obstructorum sint signa; si urina non multum imminuatur; si sitis minus urgeat, viribus eodem tempore illibatis faustum dare judicium licet.

CURA.

Aqua collecta puncturis parvis vel fontanellis est exhaurienda; fasciae extremis sunt admovendae; crurum frictio praecipue mane; emetica repetita; cathartica, cujusmodi sunt, gambogia, jalapium, colocynthis, calomelas, bryonia, gratiola, tartari crystalli; et elaterium, sed tartari crystalli primarium locum possident si ad quantitatem unciae omni vel alterno mane in aqua satis larga soluti dentur; diaphoretica ut antimonium tartarisatum vel pulvis ipecacuanhae compositus; diuretica, ut colchicum, scilla,

kali acetatum, tinctura cantharidis, succus cinarae spissatus, et digitalis; his omnibus frustra tentatis, salivatio lenis ope hydrargyri est promovenda; tonus systematis restituitur exercitatione et tonicis, ut cinchona, quassia, ferri praeparationibus et balneo frigido: si pulsus plenus, durus et tensus evadat venaesectio multum prodest.

CAP. IV. HYDROCEPHALUS.

SYMPTOMATA.

Inter morbi initia languet aeger; nausea saepe vomitu una vel altera vice quotidie tentatur; capitis dolor regionem superciliarem, verticem vel cervicem lancinat, nonnunquam cum ventriculi affectionibus alternat; caput aliquando ad unum magis quam alterum latus inclinatur, lumen oculi refugiunt, plorat et vigilat plerumque miser; si adsit somnus, den-

dentibus nonnunquam frendet et nasum digitis carpit, subito perterritus e somno excitatur, alvus plerumque astringitur et pulsus ab morbi initio frequentior quam in sanis invenitur: signis supra memoratis invalescentibus, strabismus aliquantulus accedit, pupilla paululum dilatatur, vomitio increbrescit, capitis dolor eousque intenditur et spirandi difficultas urget, calor corporis, capitis praecipue augetur, febris nunc instat et sub vespere gravescit, vultus rubedine subinde obducitur; arteriarum pulsus hucusque citatiores, jam tardiores, inaequales et intermittentes evadunt, dolor aliquantulum mitescere videtur, et sopore vigiliam stadii prioris excipiente in coma tandem incidit aeger, manibus capiti saepe admotis; strabismus augetur, pupillae magis dilatantur et caecus denique fit omnino, ingesta non amplius vomitu rejiciuntur, alvus manet astricta, nonnunquam tamen hic temporis vermes inferius dejiciuntur;

jiciuntur; cum per dies quosdam sub hac forma perduraverit morbus, arteriarum pulsus denuo fiunt aequales, adeo autem debiles nec non frequentes ut vix numerari queant; spiritus difficillime et cum stertore fertur; toto corpore, praecipue in artubus maculae rubrae sese ostendunt, et dirae tandem convulsiones miserum e vivis eripiunt.

CAUSA.

Hydrocephali causa esse videtur cerebri alicujus partis inflammatio, effusionem inducens.

DIAGNOSIS.

Cephalalgia cum vomitu; lucis impatientia et morbo invalescente strabismus, pupillaeque dilatatae hydrocephalum ab aliis morbis dignoscunt.

PROGNOSIS.

Stupor, oculorum caligo, pulsus debilis et frequens, infausta sunt signa.

CURA.

Sanguinis missio generalis vel topica praecipue in morbi primo stadio; cathartica cum calomelano; litus mercurialis; epispastica invicem excipientia et applicationes frigidae capiti; errhina ut hydrargyrus vitriolatus proportione grani ad sacchari in pulverem triti grana quindecim sensim in nares inflatu; ictus electrici lenes ad caput admoti; in secundo et ultimo stadio, cinchona, vinum, opium et digitalis.

CAP. V. HYDROTHORAX.

SYMPTOMATA.

Dyspnoea, pectoris oppressio molesta; faciei pallor; pedum oedemata; urina parca; sitis magna; tussis in initio sicca; postea humida; extrema frigida, brachiorum torpor; decubitus difficilis;

ficilis; subita et spontanea ex somno cum palpitatione excitatio; aqua in pectore fluctuans: si unum latus plus quam alterum afficiatur, ad latus affectum inclinat aeger, et brachium ejusdem lateris magis est torpidum.

DIAGNOSIS.

Ab empyemate internoscitur quod in eo inflammatio fuit, febris hectica est, quibus hydrothorax caret.

CURA.

Diuretica praecipue digitalis et scilla, opio et hydrargyri praeparationibus conjunctis; epispastica pectori; fontanellae, et omnia ad anasarcam aptata: Paracentesis?

CAP. VI. ASCITES.

SYMPTOMATA.

Abdominis intumescentia tensa, aequalis,

qualis, vix elastica, ad ictum fluctuosa: urina parca, admodum rubra: cutis arida; sitis perpetua; alvus pertinaciter astricta; vultus pallidus et tumidus; tussis sicca; dyspnoea; somnolentia; dolor in epigastrii regione lancinans.

DIAGNOSIS.

Ab tympanitide fluctuatione dignoscitur; in hydrope cystica intumescentia non aequalis est sed circumscripta, et systematis vigor minus est imminutus.

PROGNOSIS.

Vires multum imminutae; somnolentia; coma; respiratio valde laboriosa; infausta sunt indicia.

CURA.

Emetica praecipue cuprum vitriolatum; diuretica; cathartica ni alvus sit soluta; abdominis frictio diuturna digitis in oleo primum mersis; paracentesis et

alia

alia remedia antea recensita ad hydropem idonea: si ab statu viscerum morboso oriatur, hydrargyri praeparationes sunt utendae: an digitalis?

INTUMESCENTIAE SOLIDAE.

CAP. VII. RACHITIS.

SYMPTOMATA.

Plerumque inter nonum aetatis mensem, annumque secundum; cum musculorum flacciditate, vultu pallido, tumido, motus et exercitationis aversatione comparet: tunc caput, praecipue sinciput, artusque magnopere tument; sternum acutum et prominens evadit, costae depressae, ossa mollita, curvata; abdomen tumidum fit et tensum; alvus soluta; caetera marescunt; dentes tarde erumpunt et cito dilabuntur; acumen ingenii praematurum apparet.

CAUSAE.

Debilitas ; aer humidus et impurus ; lac minus nutriens ; labes haereditaria ; habitus corporis scrofulae obnoxius. Causa proxima esse videtur materiei osseae defectus.

CURA.

Emetica lenia ; tonica ut ferri et zinci praeparationes rhabarbaro conjunctae ; corporis pannis laneis frictio : exercitatio ; diaeta nutriens ; balneum frigidum et aeri sicco expositio. Prophylaxis exercitatione et levatione frigida est petenda : an balneum tepidum ?

ORDO III. IMPETIGINES.

CHARACTER.

Cachexiae, cutem et externum corpus praecipue deformantes.

CAP.

CAP. I. SCROFULA.

SYMPTOMATA.

Glandularum conglobatarum, praesertim in collo nonnunquam in artubus, tumores, doloris expertes, duri et digito prementi cedentes, tandem in ulcera mali moris, ad sanandum perdifficilia, abeuntes; labium superius et nasi columna tumentes; facies florida; oculi plerumque magni, debiles; cutis levis; abdomen tumidum; pubertate ineunte frequente sese abscondit.

CAUSAE.

Labes haereditaria; aer impurus, humidus, nebulosus; systematis lymphatici constitutio certa.

CURA.

Ponto immersio vasto; aquae marinae chalybeatae, sulphureae; digitalis; barytes muriata; natron praeparatum; opium

opium in dosi gravi partis quartae ad dimidiam bis indies; cinchona; ferri et zinci praeparationes: applicationes topicae, quales aqua marina, cerussae acetatae solutio in proportione unciae cerussae ad aquae libram; cinchonae pulv. et cerussa in prioris drachmarum septem proportione ad posterioris drachmam; vel zincum calcinatum ulcera inspergendum est; cataplasmata ex oxali acetosella confecta ulceribus et tumoribus.

CAP. II SYPHILIS.

CHARACTER.

Morbus contagiosus, post concubitum impurum, oriens, cum circa colis glandem vel pudenda pruritu, quem subsequuntur ulcuscula venerea (chancres appellata) bubones, tonsillarum, faucium cutisque ulcera, praesertim ad marginem capillitii, papulae corymbosae in crustas et in ulcera crustosa abeuntes; ossium prae-

praesertim corpore incalescente dolores; nodi, exostoses etc.

CURA.

Hydrargyrus interne et externe est adhibendus donec sapor metallicus in ore excitatur, vel gingivae tenerae redduntur, vel salivatio lenis inducitur; ulcera quam primum sunt sananda applicatione argenti nitrati, aeruginis pp., unguenti hydrargyri vel hydrargyri nitrati; ad bubones recentes hirudines parti tumefactae sunt applicandae, et postea vesicatorium; opium, decoctum sarsaparillae simplex et compositum medelam accelerant; ad tonsillarum ulcerationem, fumigatio cum hydrargyro praecipitato cinereo, hydrargyro sulphurato rubro vel gargarismatibus ex hydrargyro muriato paratis: ad verrucas, pulvis sabinae, ammonia muriata, tinctura ferri muriati etc.: lobelia syphilitica et acidum nitrosum nunc temporis beneficio saepe utuntur.

CAP. III. GONORRHEA.

SYMPTOMATA.

Tribus quatuorve diebus a contagione accepta, pruritus insolitus, circa penis glandem, quae tumida et tensa est, persentitur; os urethrae solito apertius est et tumidum; guttulae materiei puriformis ex ea exprimi possunt; profluvium magis tenue, quantitate auctum, colore varians et saepe sanguine tinctum evadit; urina dolore et ardore redditur; morbo ingravescente, penis incurvatio dolorifica vel chordea, phymosis, paraphymosis, hernia humoralis, urethrae strictura, etc. superveniunt.

CURA.

Injectiones ex zinco vitriolato vel hydrargyro muriato in proportione grani unius hydrargyri ad aquae rosae uncias octo saepe indies sunt utendae; si adsit inflammatio vehemens, oleum tepidum,

muci-

mucilago arabici gummi vel opii solutio est injici; regimen antiphlogisticum stricte est administrandum; venaesectio; enemata emollientia; laxantia; diluentia; applicationes sedativae parti; sacculus suspensorius per totum morbi decursum uti debet: ad incurvationem penis dolorificam opium interne, vel litus cum unguento ex camphorae drachmis duabus solutae spiritus vinosi guttis paucis et axungiae uncia dimidia confecto: ad herniam humoralem, hirudines parti dolenti, enemata laxantia, balneum tepidum, opiata; cataplasmata emollientia scroto, applicationes sedativae peni ex cerussa acetata paratae, et in lecto aegri detentio: si partes durae remanserint, litus mercurialis, cicuta et decoctum sarsaparillae compositum uti sunt: tonus partibus affectis redditur injectionibus astringentibus.

CAP.

CAP. IV. SCORBUTUS.

SYMPTOMATA.

Lassitudo inusitata; motui aversatio; animi dejectio; facies pallida, tumida; magna virium prostratio; animi deliquium post motum; cordis palpitatio; dolores musculorum vagi saepe sunt morbi prima indicia; sanguis dissolutus e gingivis laxis, spongiosis, promanat; anhelitus gravissime foetet; gingivae exulcerantur, dentes nudantur et vacillant; cutis sicca et aspera est in initio, dein maculae latae, lividae praesertim in cruribus et femoribus, rarius in facie, et ulcera in totum corpus sese manifestant; membra tument, dolent, poplitum praesertim tendines rigent, cruraque versus femora retrahunt; in morbo inveterato haemorrhagiae ab partibus corporis variis erumpunt, ab ore, naribus, ano, digitis etiamque extremis; pulsus plerumque debilis est; urina rubra, foetida

et post aliquot horas pellicula oleosa obtecta; lingua fere naturaliter se habet; alvus per totum morbi decursum saepe pertinaciter astringitur, nonnunquam vero diarrhoea torminibus comitata vexat.

CAUSAE.

Causae remotae sunt victus animalis putrescens, salitus; rei vegetabilis inopia; exercitatio omissa; frigus; humor; affectus animi deprimentes; immundities: Causa proxima esse putatur sanguinis status praeternaturaliter salinus.

PROGNOSIS.

Diarrhoea mitis; cutis mollis, humida; aeger facilius motum vel exercitationem tolerans, felicem eventum praenunciant.

CURA.

Cibus recens animalis et vegetabilis; fructus horrei. subacidi; potus fermentati,

tati, quales, succus e pomis expressus; bynes infusum; cerevisia bene lupulata; cerevisia ex abie confecta; munditiеs summa; stimulantia, ut, raphanus rusticanus, sinapi, etc. vinum; ferri praeparationes; cinchona; acida mineralia; opium: ad gingivas spongiosas gargarismata ex aluminis solutione confecta, in proportione aluminis drachmarum quatuor ad aquae uncias sex; cataplasmata ex oxali acetosella ad ulcera sunt admovenda: nuper nitrum in aceto solutum summo cum fructu usurpatum fuit, in proportione unciae dimidiae nitri ad uncias quatuor aceti, cujus dosis est ab uncia dimidia ad uncias duas, bis, ter, quaterve in die; ulcera solutione sunt lavanda; gas oxygenium.

CAP. V. ELEPHANTIASIS.

CHARACTER.

Morbus contagiosus; cutis crassa,

rugosa, aspera, unctuosa, pilis destituta; in extremis artubus tactus imminutus, vel abolitus; facies tuberibus deformis; anhelitus valde foetidus; vox rauca et nasalis; pulsus tardus et debilis; morbo ingravescente, artus, putredine corrupti, decidunt.

CURA.

Sanguinis missio; cathartica lenia; balneum tepidum; diaeta nutriens concoctu facilis; antimonii et hydrargyri praeparationes, praecipue hydrargyrus muriatus; arsenicum; acidum vitriolicum; decoctum guaiaci, sarsaparillae compositum, et ulmi libere; tinctura cantharidis; jus viperinum; cinchona.

CAP. VI. LEPRA.

CHARACTER.

Cutis escharis albis, furfuraceis, rimosis, aspera, aliquando subtus humida, pruriginosa.

CURA.

Fontanellae; liquoribus fermentatis abstinentia; exercitatio lenis; antimonii praeparationes; decoctum ulmi et alia remedia supra recensita.

CAP. VII. ICTERUS.

SYMPTOMATA.

Hypochondrii dextri dolor obtusus, gravitatis et tensionis circa praecordia sensus; corporis universi torpor et lassitudo; cutis pruritus et ariditas; oris amaritudo; nausea saepe vomitus; oculorum, cutisque flavedo; faeces albidae; urina obscure rubra, immissa colore luteo tingens; alvus plerumque astricta, nonnunquam pyrexia.

CAUSAE.

Causae remotae sunt, calculi e bile confecti, bilis in intestina descensum prohibentes; ductus spasmi; tumores

hepatis vel partium vicinarum ductum communem coledochum comprimentes; bilis in intestinis retentio: Causa proxima est bilis absorptio vel regurgitatio in systema sanguiferum.

CURA.

Si ab calculis vel spasmo oriatur, eadem remedia sunt usurpanda; si dolor hypochondrii dextri graviter urgeat, vel si ulla pyrexiae signa adsint, sanguis aegroto detrahatur; balneum tepidum; emetica lenia; opiata vel hyoscyamus; fomenta; epispastica; laxantia, qualia aloe, oleum e seminibus ricini, sapo, kali praeparato et amaris conjunctis; enemata emollientia; diluentia tepida; aether cum ovorum vitellis; ictus electrici ad ductum communem choledochum transmissi, postea aqua seltzerana, cinchona et ferri praeparationes: si ab bilis in intestinis retentione proveniat, alvi purgatio: si ab tumoribus vel visceribus morbosis oriatur, hydrargyrus, cicuta, etc.

LO-

CLASSIS IV. LOCALES.

CHARACTER.

Partis, non totius corporis, affectio.

ORDO I. DYSAESTHESIAE.

CHARACTER.

Sensus depravati aut deleti, ex organorum externorum vitio.

CAP. I. AMAUROSIS.

CHARACTER.

VISUS imminutus vel prorsus abolitus, sine vitio oculi evidente, plerumque cum pupilla dilatata et immobili.

CAUSAE.

Causae remotae sunt, cerebri compressio ab congestione vel vi externa; atonia vel nervorum opticorum paralysis. Causa proxima est retinae insensilitas.

CU-

CURA.

Si ab compressione vel congestione proveniat, remedia iis aptata sunt usurpanda; si ab atonia vel paralysi nervorum opticorum oriatur, stimulantia sunt utenda, qualia, epispastica temporibus; electricitas et scintillae et ictus; errhina ut hydrargyrus vitriolatus cum pulveris glycyrrhizae octuplo commistus; remedia stimulantia interna ad paralysin idonea sunt administranda.

CAP. II. DYSECOEA.

CHARACTER.

Auditus imminutus vel abolitus.

CAUSAE.

Vitium organicum; nimia auris siccitas; cerumen multum induratum; membranarum inflammatio; eustachii tuba obstructa; atonia vel paralysis nervi acustici; syphilis.

CURA.

Si ab vitio organico proveniat, immedicabilis est: si ab nimia auris siccitate vel cerumine indurato, emollientia sunt utenda: si ab inflammatione, sanguinis missio topica et alia inflammationi aptata sunt adhibenda, et aer externus est excludendus: si ab eustachii tuba obstructa, gargarismata, injectiones per syringem; sternutatoria: ubi ex magno fragore melius audit, jubendus est, ut obturatis ore et naribus, aerem expiratum vi in eustachii tubam impellat, quo subito saepe auditus restituitur: si ab atonia vel paralysi, stimulantia, electricitas: si ab lue venerea, hydrargyri praeparationes sunt utendae.

ORDO II. APOCENOSES.

CHARACTER.

Fluxus sive sanguis sive humores alii, solito uberius profluens, sine pyrexia impetuve fluidorum aucto.

CAP. I. ENURESIS.

CHARACTER.

Urinae e vesica fluxus involontarius non dolens.

CAUSAE.

Vesicae sphincteris atonia vel paralysis; irritatio vel compressio.

CURA.

Atonia, perinaei lavatione frigida, epispaticis ei admotis et tonicis internis est amovenda; paralysis est depellenda epispasticis, electricitate et stimulantibus: si ab irritatione vel compressione oriatur, remedia iis propria sunt administranda.

ORDO III. EPISCHESES.

CHARACTER.

Excernendorum suppressiones.

CAP.

CAP. I. ISCHURIA RENALIS.

CHARACTER.

Urinae suppressio absoluta ; praegresso renum morbo , cum dolore vel molesto gravitatis sensu in regione renum, femoris stupore , nausea vel vomitu , et sine hypogastrii tumore vel ad mingendum stimulo .

CAUSAE.

Nephritis ; calculi ; sanguis congrumatus vel pus in renum pelvi , spasmi vel renum paralysis .

CURA.

Si ab nephritide oriatur , remedia idonea sunt utenda quae aliubi recensentur : si ab calculo , balneum tepidum ; opiata , enemata emollientia laxantia ; diluentia ; antispasmodica externe ; alvi lenis purgatio cum oleo e seminibus ricini : si ab spasmo , eadem remedia conveniunt : si ab sanguine congrumato , balneum tepidum ; anodyna : enemata etc : si ab paralysi , elctricitas ; epispastica etc.

CAP. II. ISCHURIA URETERICA

CARACTER.

Urinae suppressio absoluta: praegresso renum morbo, cum doloris vel molestiae sensu in quadam ureteris parte, et sine hypogastrii tumore vel ad mingendum stimulo: Causas easdem ut prior agnoscit, et eandem medendi rationem postulat.

CAP. III. ISCHURIA VESICALIS.

CHARACTER.

Urinae suppressio cum hypogastrii tumore, vesicae figuram primo referente, dolore ad cervicem vesicae vel ponderis sensu molesto, et frequenti ad mingendum stimulo.

CAUSAE.

Cystitis; fibrarum muscularium vel tunicarum vitium; calculi; sphincteris vesicae spasmus; vesicae paralysis; vesica diutius distenta; sanguis grumosus,

mucus vel pus circa vesicae collum; scybala; flatus; abscessus; haemorrhoides; graviditas.

CURA.

Si adsit inflammatio, sanguis est detrahendus, aliter non; balneum tepidum est uti; enemata laxantia; pubis frictio cum camphora in oleo soluta; opiata; his nihil valentibus, catheter immitti debet, vel punctura vesicae: si ab tunicarum vitio proveniat, hydrargyrus, cicuta et electricitas: si ab calculis, lithontriptica ut aqua kali puri, aqua mephitica alkalina, enemata anodyna, lapis suillus, uva ursi: si ab spasmo, venaesectio, balneum tepidum, opiata, enemata emollientia: si ab paralysi, remedia antea recensita: si ab vesica diutius distenta, applicationes frigidae hypogastrio sunt admovendae: si ab sanguine grumoso, muco vel pure, balneum tepidum; enemata; opiata: si ab graviditate, catheter uti debet: si ab aliis causis, remedia antea memorata quae iis sunt idonea usurpanda sunt.

CAPUT IV. ISCHURIA URETHRALIS.

CHARACTER.

Urinae suppressio cum tumore hypogastrii circumscripto, frequenti ad mingendum stimulo, et dolore in aliqua parte urethrae.

CAUSAE.

Perinaei tumor; calculus urethrae impactus; sanguis grumosus, mucus vel pus; urethrae inflammatio; strictura; carunculae; phymosis; schirrus vel glandulae prostratae vitium.

CURA.

Causae remotae sunt amovendae; si ab calculo oriatur semicupium, fomenta, opiata, enemata emollientia, demulcentia mucilaginosa, sunt utenda; his nihil valentibus, extrahendus est calculus: si ab strictura, tinctura ferri muriati, in dosi guttarum decem omni horae sexta parte donec solvitur spasmus, est utenda: Plurimae aliae causae opem chirurgi postulant: urina arte est evacuanda modis propriis.

ORDO IV. DIALYSES.

CHARACTER.

Solutio continui, visu, tactuve manifesta.

CAP. I HERPES.

CHARACTER.

Vesiculae cuticulares humore aqueo plenae, vel ulcuscula plurima, gregalia, pruriginosa, serpentia, nunc humida, nunc sicca in squamas furfuraceas raro crustaceas abeuntia.

CURA.

Acidum vitriolicum; tinctura cantharidis; tinctura veratri; aqua calcis; decoctum ulmi; pilulae calomelanos compositae; ulcera sunt inungenda, unguento hydrargyri nitrati vel acido vitriolico octuplo ponderis unguenti adipis suillae commisto, vel sunt lavanda ferri vitriolati solutione, vel kali sulphurati lotione.

CAP. II. TINEA.

CHARACTER.

In cute capillata ad radices capillorum;

ulcuscula; humorem in crustam albam friabilem abeuntem, fundentia.

CURA.

Capitis rasura; balneum calidum; epispastica; fontanellae; hydrargyri nitrati unguentum; emplastrum picis nigrae; solutio kali sulphurati in proportione drachmarum duarum kali ad aquae libram; et remedia interna ad herpem idonea.

CAP. III. PSORA.

CHARACTER.

Pustulae et ulcuscula lecti calore valde pruriginosa, contagiosa, digitos internos, carpos, artusque infestantia.

CURA.

Frictio cum unguento sulphuris, vel lavatio corporis partium affectarum arsenici vel hydrargyri muriati solutione, vel acidum vitriolicum interne.

FINIS.